GENEL-İŞ

emek

onbeş günlük işçi gazetesi

Türkiye genel hizmetler işçileri sendikası yayın organıdır

AHMET TÜSTAV
Koleksiyonu

1 HAZİRAN 1976 SAYI : 267

İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİ İÇİN : DİSK

İŞÇİ/den

İŞÇİ KÜLTÜR DERNEĞİ İŞÇİLER ARASI KARİKATÜR YARIŞMASI

1 — Egemen güçler ekonomik ve politik baskılarını kültür alanında da yürütmektedirler. Oluşmakta olan işçi kültürünü yozlaştırmak ve dağıtmak için kendi kültürü yönünde sapmaya götürmek amacını taşıyan baskılar gün geçtikçe yoğunlaşmaktadır. İşçilerin ve tüm emekçilerin kültürel mücadeleleri kısır kalmaktadır.

İşçi Kültür Derneği, işçilerin ve tüm emekçilerin kültürünün oluşmasına, gelişmesine katkıda bulunmak ve bu mücadeleye katılmalarını sağlamak amacıyla yurt çapında işçiler arası karikatür yarışması açmıştır. İleride edebiyat, tiyatro, fotoğraf, müzik, resim dallarında da yarışmalar açılması düşünülmektedir.

2 — İşçiler arası karikatür yarışmasının konusu "işçi gözüyle Türkiye 1976" dır.

3 — Yarışmaya katılmak için sendikalı işçi olmak gerekir.

4 — Karikatürler istenilen ölçüde, hertür beyaz kâğıda çizilebilir. Basılma güçlüğü nedeni ile karikatürlerin kurşun kalemle çizilmemesi gerekir. Çini mürekkep ile çizim yapılabileceği gibi, siyah tükenmez veya siyah keçe uçlu kalem kullanılabilir.

5 — Yarışmacı en çok üç karikatür ile katılabilir.

6 — Yarışmada birinci, ikinci, üçüncü olanlara İşçi Kültür Derneği birer plaket verecektir. Ödül alan yarışmacılar ayrıca basında da duyurulacaktır.

7 — Son gönderme tarihi 10 Haziran 1976 dır.

8 — Karikatürlerin sergilenmesi ve ödül töreni 15 Hazirandaki İşçi gecesinde Çağdaş Sahne'de yapılacaktır.

9 — Ödül alan karikatürlerin yayım hakkı İşçiler Kültür Derneği'nin olacaktır.

10 — Jüri, sendikalardan bir temsilci, Karikatürcüler Derneğinden bir temsilci, basından bir temsilci, İşçi Kültür Derneği'nden bir temsilci ve bir sendikalı işçiden oluşacaktır.

11 — Adres : İşçi Kültür Derneği Necatibey Cad. Sezenler Sok. 2/14 ANKARA

ADI SOYADI :
İŞ YERİ :
SENDİKASI :
ADRES :

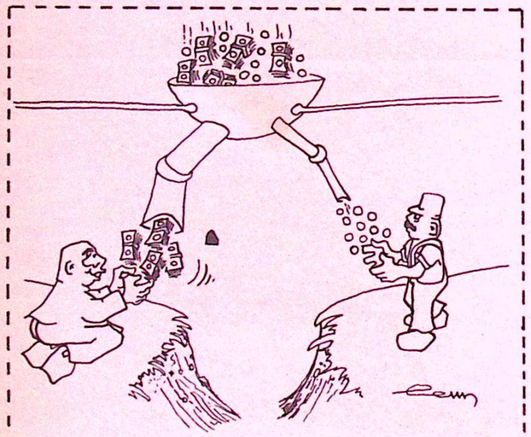

EMEKÇİ ARKADAŞ!

Sen arkadaş!
emeğin
savaşın
barışın
Ve de "Ulusun Efendisi"
Seçimlerde
dağlarda
Geçimlerde
bağlarda
Çiçek açtırdın
gülüsün
Onlar ki;
sana
Sermayenin altın kafesinden
Bir yaban domuzu gibi bakarlar
O nlar ca
Bir dirhem - iki parça
işçisin
Sen arkadaş
İnanç dolu yürüklerinle
Çelik gibi bileklerinle
dize getirirsin
vahşi doğanın
Dağını - denizini - gölünü - çölünü
aslanını - kaplanını - sırtlanını
Ve de
kemirgeni
Bir silkinişte atamazsın sırtından
Sermayenin iskambil kulesinde
üslenmiş
Alınterinden yapılmış
Hacıyazılarıyla
süslenmiş
Tarihin bacasında kurumlanıp
Zamanın kıskacından düğümlenip
işlenmiş
Bir avuç
sömürgeni
Sen kardeşim,
Yüzyılların açtığı yaraları
sarmak
Sömürgenin önünde bir dağ gibi
durmak
Bileklerindeki zinciri
kırmak
O öpülesi ellerinle öz düzenini
kurmak
için
Açılmış kavgaya
Gözünü kırpmadan
katılan
En önde döğüşüp en öne
atılan
Olmalısın.
Onlar ki,
İnsanlığın
vatanın
Ve de toprakta
yatanın
Değil
Sermayenin zibidi bekçileri
Onlar,
Senin
Bu soylu kavganı
Durdurmak
Seni ardından
Vurdurmak
Seni sana
Kırdırmak
için
Sermayelerini yollara dökecekler
Arka bulmak için
Devlet kapılarını
sökecekler
Başaramazlarsa.
sana yakarıp
el etek öpecekler
Sen kardeşim,
Sakın ha! İnanma
Tüm bunlar
Savaş inancını kırmak
Seni seninle durdurmak
İtine köpeğine boğdurmak
Sömürü düzenini sürdürmek
içindir.

Ahmet Aydın - Oğlu

CENNETİ

YARATANLAR...
Onların nasırlı elleri kocaman.
Bir değil beş değil onlar,
Bir değil, beş değil onlar.
Milyon değil.

Onlar sizin için
Yer yüzünde cenneti kurdular.
Siz kanlı elleriniz örümcekli
kafalarızla
Dünyada cenneti yaşayasınız diye.

Haklarını aldınız onların.
Onlar, sizin için cenneti kurarken
İşkence, zulüm, açlık, yokluk vardı
Onları bekleyen.

Onlar,
Susuz, ışıksız, yolsuz, güvenliksiz
Ne olursa olsun beyler.
Mutlaka onlara
Hesap vereceksiniz.

Onların, nasırlı elleri kocaman
Bir değil beş değil onlar
Milyon milyon.

Muhammed Güzel
Denizyaka köyü
Manavgat

TÜRKİYE GENEL HİZMETLER İŞÇİLERİ SENDİKASI YAYIN ORGANIDIR

GENEL-İŞ EMEK Basın Ahlak Yasasına uyar

GENEL -İŞ Sendikası adına sahibi
Abdullah BAŞTÜRK

Genel Yayın Müdürü
Ertan ANDAŞ

Sorumlu Yazışleri Müdürü
Depremer AĞCA

FOTOGRAFLAR
GENEL-İŞ EMEK

GENEL-İŞ EMEK'in bu sayısı GENEL-İŞ Basın Bürosunda hazırlanmış ve Dizgi, Filim, Baskı Doğuş Matbaasında yapılmıştır.

MERKEZ
Süleyman Sırrı Sokak 2/4
Telefon: 175459 - 175267
YENİŞEHİR
ANKARA

Sayı : 267
Fiatı : 50 Kr.
Basıldığı tarih
3 Haziran 1976

GENEL-İŞ EMEK'in bu sayısı 30 bin adet basılmıştır.

işçiyiz güçlüyüz toplumda öncüyüz

1MAYIS'IN YASALAŞMASI ÖNERİLDİ

Genel - İş Sendikası Genel Başkanı ve İstanbul Milletvekili Abdullah BAŞTÜRK ve Aydın Milletvekili Şükrü Koç ile İzmir Milletvekili Süleyman Genç, ortaklaşa yaptıkları bir kanun teklifiyle, şimdiye değin "Bahar Bayramı" olarak kutlanan 1 Mayıs'ın, dünyanın pek çok ülkesinde olduğu gibi Türkiye'de de "İşçi Bayramı" olarak kutlanmasının yasalaştırılmasını istemişlerdir.

2739 sayılı "Ulusal Bayram ve Genel Tatiller hakkındaki Kanun" un 2. maddesinin (C) bendinin Bahar Bayramı yerine İşçi Bayramı olarak değiştirilmesi için yapılan teklifin gerekçesinde özetle şöyle denilmektedir :

"1 Mayıs dünyadaki tüm emekçilerin birlik, mücadele ve dayanışma günü olarak simgelenmiş ve bir çok ülkelerde de resmi bayram olarak yasalaştırılmıştır.

Dünyada ilk kez 1 Mayıs, 1886 yılında atılımcı işçilerin öncülüğünde, Amerikan İşçi Sınıfının 8 saatlik iş günü için ülke çapında genel greve gitmeleri üzerine, Amerikan Kapitalist tekelleri ve onların devletinin grevi kanlı bir şekilde önlemesi ile başlamış ve 1 Mayıs bu şekli ile daha ilk yılında, kendiliğinden uluslararası bir işçi günü olmuştur. 1 Mayıs işçi sınıfının mücadeledeki kararlılığını ve birliğini dile getirmiştir ve 1890 yılından bu yana 1 Mayıs İşçi Bayramı olarak sürekli kutlanmaktadır.

1 Mayıs hiçbir zaman eskimeyen, her yıl daha zenginleşen ve çağdaş boyutlara ulaşan bir gündür" denen gerekçede, öneriyi yapan milletvekilleri, günümüzde bir mayısların kazandığı yeni içeriği de şöyle belirtmektedirler :

"Bugün 1 Mayıs tarihsel amaçları ile birlikte artık işsizlikle savaş, emekçilerin yönetime katılması, işverenlerle toplu sözleşmeler, çağdaş sendikacılık gibi istek ve faaliyetleri de dile getirmektedir."

1925 yılına kadar Türkiye'de de bir mayısların işçi bayramı olarak kutlandığını, o tarihte bir yasa ile bayramın adının Bahar Bayramı olarak değiştirildiğini belirten teklif sahipleri, "yeryüzü sermaye sahiplerinin değil, çalışanların dünyasına yöneliktir. Bu gidişat doğanın düzeninde, işleyip gelişmesinde, önüne geçilmez bir kuraldır" demekte ve çağımızdan geç kalmamak için 1 Mayısın İşçi bayramı olarak yasalaşmasını istemektedirler.

Meclis Başkanlığına sunulan yasa değişikliğinin metni ve gerekçesi şöyledir;

27 MAYIS 1935 TARİHLİ 2739 SAYILI ULUSAL BAYRAM VE GENEL TATİLLER HAKKINDA KANUNUN 2 İNCİ MADDESİ (C) BENDİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ :

MADDE 1 — 27 Mayıs 1935 tarih ve 2739 Sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller hakkındaki kanunun 2 nci maddesinin (C) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(C) — İşçi Bayramı; Mayısın birinci günü.

MADDE 2 — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

GEREKÇE :

1. 1 Mayıs dünyadaki tüm emekçilerin birlik, mücadele ve dayanışma günü olarak simgelenmiş ve bir çok ülkelerde de resmi bayram olarak yasalaştırılmıştır.

Dünyada ilk kez 1 Mayıs, 1886 yılında; atılımcı işçilerin öncülüğünde, Amerikan işçi sınıfının 8 saatlik iş günü için ülke çapında genel greve gitmeleri üzerine, Amerikan kapitalist tekelleri ve onların devletinin grevi kanlı bir şekilde önlemesi ile başlamış ve 1 Mayıs bu şekli ile daha ilk yılında, kendiliğinden uluslararası bir işçi günü olmuştur. 1 Mayıs işçi sınıfının mücadeledeki kararlılığını ve birliğini dile getirmiştir. Ve 1890 yılından bu yana 1 Mayıs İşçi Bayramı olarak sürekli kutlanmaktadır.

2. 1 Mayıs hiçbir zaman eskimeyen, her yıl daha zenginleşen ve çağdaş boyutlara ulaşan bir gündür. 1 Mayıs doğuşundan bugüne kadar ideolojik eğilimler gözetilmeksizin, tüm işçilerin ileri haklar için mücadelelerini simgeleyen bir kutlama niteliğine ulaşmıştır. Bugün 1 Mayıs tarihsel amaçları ile birlikte artık işsizlikle savaş, emekçilerin yönetime katılması, işverenlerle toplu sözleşmeler, çağdaş sendikacılık gibi istek ve faaliyetleride dile getirmektedir.

3. Şüphesiz, 1890 1 Mayısından bugüne kadar çok şey değişmiş; özde ve temelde bir sosyal politika tedbiri olarak ortaya çıkan 8 saatlik işgünü isteği, bazı hallerde bu sürenin çok altına inilerek geniş ölçüde gerçekleştiği gibi, o tarihten bu yana emekçiler bir çok ileri haklaar kavuşmuşlardır. Bu bakımdan 1 Mayısı sadece ideolojik, siyasal eğilim açısından değerlendirmek, tarihsel gelişme açısından yanlıştır. İster kapitalist, ister sosyalist olsun 1 Mayıs, dünyanın pek çok ülkesinde yasalara dünya işçilerinin birliş, mücadele ve dayanışma günü, ya da emek bayramı olarak geçmiştir. Günümüzde 1 Mayısı emek bayramı olarak kutlamayan, sadece faşist rejimle yönetilen ülkelerdir.

4. Yakın tarihimize göz attığımızda, 1925 yılına kadar Türk İşçi Sınıfının 1 Mayıs işçi bayramını kutladığını görmekteyiz. Ancak; bu tarihten sonra yasa değişikliği ile 1 Mayıs ülkemizde "Bahar Bayramı" adı altında kutlandı. Dünya ülkelerinin tümünün 1 Mayısı İşçi Bayramı olarak kutlarken, ülkemizde bahar bayramı olarak kutlanmasının hiçbir geçerli gerekçesi ve savunusu olamaz.

Artık 20 nci yüzyılın sonuna yaklaşıyoruz. Yüzyılın başındaki boyutlar süratle aşılmaktadır. Önümüzdeki günlerde ve yıllarda azgelişmiş ülkelerdeki endüstrileşme süreci gittikçe hızlanacaktır ve yeryüzü sermaye sahiplerinin değil, çalışanların dünyasına yöneliktir. Bu gidişat doğanın düzeninde, işleyip gelişmesinde, önüne geçilmez bir kuraldır. Bu bakımdan çağa göre hayli geç kalmamamız gerekmekte, ülkemiz emekçilerinin de aslında fiilen mevcut en güzel bayramlarını yasalaştırmak gerekmektedir.

Bu nedenlerle; 27 Mayıs 1935 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin (C) bendinin değiştirilmesi teklif edilmiştir.

1976 1 MAYIS'ı

YORUM

DAHA İYİYE VE GÜZELE

Önümüzdeki 5 Haziran'da Sendikamızın olağanüstü Genel Kurulu toplanacak. Bu olağanüstü toplantı nedeni, daha önce çeşitli kurullarımızda görüşülmüş, örgüt çapında olgunlaştırılmış ve uygun bulunmuş bir kararın eskilerin deyimi ile "nazariyattan fiiliyata" geçirilmesi.

Nedir bu nazariyattan fiiliyata geçecek olan şey?

Olağanüstü Genel Kurul toplantımızın gündemi tek maddedir :

Bağımsız Genel- İş Sendikasının bir üst kuruluş olarak, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonuna katılması...

Yani iş birliği, güç birliği... Yani "tek elin nesi var, iki elin sesi var" atalar sözünün bir kez daha gerçekleştirilmesi yolunda atılacak bir güçlü adım. Hem de öyle, tek bir elin, bir başka tek bir ele yapışması biçiminde değil, yüzbin elin nice yüzbinlerce elle tokalaşması ve güçlülüğe güçlülük katmak...

İşte olağanüstü genel kurul toplantısında alınacak ve kesinleşecek olan kararın en kısa, en özet ve somut tanımı bu!

İşçi sınıfının çıkarlarını koruma yolundaki en bilinçli, en tutarlı ve en güvenilir en üst örgüt düzeyinde, işçi sınıfının daha iyi ve daha güzel günleri için kavga vermek üzere iş ve güç birliği...

Gelecek mutlu günlerde, ülkemizdeki tüm işçileri, işçi sınıfı çıkarları yararına tek bir üst ve buna bağlı onaltı sendikada toplama girişimine güç katacak bir önemli adım, bir büyük aşama...

Genel Kurul delegelerinin oylarıyla alınacak tarihi kararın binbir anlamından biri ve belki de başta geleni bu olacaktır.

"Kasa, kafa ve gönül birliği" diye özetlenebilecek işçi sınıfı dayanışmasının en köklü ve temel adımlarından birini daha atmanın arifesinde Genel- İş Sendikası olarak mutluluk ve kıvanç duyuyoruz.

Kurulduğu yıldan bu yana, genel hizmetler iş kolunda sürekli bir gelişim ve devinim gösteren Genel - İş Sendikası, yurdumuzun en kıyıda köşede kalmış ilçe ve kasaba belediyelerinden, İstanbul, Ankara, İzmir gibi en büyük kentlerimize kadar dört bir yanı ağ gibi sarmış devrimci örgütü ile, inanıyoruz ki DİSK bünyesinde yeni ve capcanlı bir hava yaratacaktır.

Yaratılacak bu havanın bilincinde olan Genel - İş üyelerinin aylardan beri sürüregeldikleri, "Disk'e ne zaman katılacağız? Niye bir an önce katılmıyoruz?" yollu soruları, inanıyoruz ki, bu derginin yayınlanmasından beş gün sonra kesin yanıtını bulacaktır.

İşçi sınıfının daha iyi ve daha güzel yarınları için atılacak bu adımın hepimize mutluluklar getirmesi dileğimizle.

genel-iş emek

TÜSTAV

6.KATTAKİ İŞKENCE ODASI

Türkiye, son aylarda tarihinin en karanlık günlerini yaşamaktadır. Siyasal iktidarın sorumluları demeçleri ile yurttaşları umutsuzluğa düşürmekte, demokrasiye olan inancı sarsmakta o nedenle hukukun üstünlüğü yerine kaba kuvvetin yavaş yavaş yer aldığı görülmektedir. Başbakan sayın Demirel'in, 2 Mayıs 1976 günü gazetelerde yayınlanan ve "bir kısım gençlerin rejimi korumak için harekete geçtiğini" ifade eden demeci devlet yönetimi ve demokrasi adına gerçekten umut kırıcı olmuştur. Sayın Süleyman Demirel, yargı organları varken sokağa dökülen bir kısım gençlerin rejimi kurtarmak için kendi kafalarının içinde suçladıkları kişileri öldürmesini normal kabul edebilir. Böyle bir kabul kişisel kalır. Fakat Başbakan olarak "gençlerin bir kısmının rejimi korumak için harekete geçtiklerini" söylemesi demokrasiye inanan hiç bir devlet adamının söyliyebileceği söz olamaz. Bu sözünün gerisinde faşizm vardır. Bu sözün gerisinde hukukun üstünlüğünü bir yana itip kuvvetin hak olduğunu kabul etme güdüsü vardır. Bu sözün gerisinde, "davasından dönen olursa vurun" buyruğunu veren yardımcısı ile gizli bir anlaşmanın izi vardır. Adalet Bakanının da bir süre önce, radyolarda ve TRT ekranlarında ilân edilen "sokak kargaşalarını vatan severlerle vatan sevmeyenler arasındaki mücadele" olarak niteliyen düşüncesi de Başbakanın bu talihsiz demeci ile bütünleşmektedir. Başbakan, Başbakan Yardımcısı ve Adalet Bakanının aynı görüşü paylaştıkları anlaşılmaktadır. Bu görüş, tümüyle Cumhuriyetin temeline, büyük Atatürk'ün yurtta sulh cihanda sulh ilkesine ve Anayasamızın hukuk anlayışına aykırıdır. Başbakan sayın Demirel'in demeci Anayasanın 4 ncü maddesini değiştirici niteliktedir. Bu madde "Egemenliğin kullanılmasını hiç bir suretle belli bir kişiye, zümreye veya sınıfa" bırakmamıştır.

DEMİREL REJİMİ TEHLİKEYE SOKMAKTADIR

Türkiye'de eğer rejim tehlikede ise, rejimin nasıl korunacağı Anayasamızda ve yasalarda gösterilmiştir. Hiç kimse ve hiç bir zümre veya sınıf ortaya çıkarak rejimi koruyacağından bahsedemez ve eyleme geçemez. Eğer böyle olursa kimin rejimi daha iyi koruyacağı tartışılır ve giderek bu çatışma konusu olur.

Başbakan Demirel bu demeciyle rejimi tehlikeye düşürmekte ve bir kısım gençlerin silâh kullanarak başka grupların üzerine ateş etmesini önermektedir. Hükümetin başında bulunan kişinin rejimi korumak için sahip olduğu devlet kuvvetlerini gençlerin bir grubunun yanında ve başka grubun karşısında kullanması aslında bugünkü iç kargaşanın sokak olaylarının kaynağını oluşturmaktadır ve Anayasa karşısında bütün üyeleriyle birlikte hükümet sorumlu bulunmaktadır.

Aşırı sol ile başa çıkmanın pratik yolunun onun karşısına aşırı sağ kadroları çıkarmak ve ikiye bölünen gençlerin birbirleri ile savaşmasından yararlanarak rejimi güven altına almak öyle anlaşılıyor ki bugünkü hükümetin başvurduğu çare olarak görünüyor. Sokak kargaşası ve kitle cinayetleri artık çok sakıncalı boyutlara ulaşmış ve sorumlu güvenlik makamları da bu konuda ne yapacağını şaşırmış bulunmaktadır. Güvenlik kuvvetlerinin de ikiye bölündüğü aşırı sağ kanadı destekleyen güvenlik kuvvetlerinin kan dökülmesine yardımcı olduğu, kamu oyunda haklı kaygılara neden olmaktadır.

Hükümet üyeleri hiç bir grubu ve sınıfı anarşistlikle, komünistlikle suçlayamaz. Bu suçlamayı ağız alışkanlığı haline getirmek ise hükümet olmanın ciddiyetiyle bağdaşamaz. Fakat ne yazıkki elinde somut belge ve kanıtlar olmadığı halde başta Başbakan ve yardımcıları olmak üzere bazı bakanlar, kendi kafalarının içinde komünistlikle suçladıkları gruplara özellikle gençlere, okulda, fakültede ve yurt binalarında hücuma geçilmesini olağan karşılamakta, gençler öldürülmekte ve bunun adına rejimin korunması denilmektedir. Güvenlik kuvvetleri giderek sadizme itilmekte ve Türkiye'nin tarihinde görülmemiş ölçülere varan işkence makineleri çalıştırılmaktadır. Yurt sınırlarını da aşan işkencelerin kanıtı fotoğraflar, bugün yabancı ülkelerde yayın konusu haline gelmiş ve Türk ulusunun haysiyetini iktidarı ile birlikte tahrip edecek boyutlara ulaşmıştır.

ali nejat ölçen hayrettin uysal

CHP GRUP BAŞKANVEKİLLERİ

Rejimin korunması bugün artık birbirini destekliyen iki insanlık dışı unsuru içeriğine almıştır. Bu unsurlardan biri, ülkücülük adıyla yaygınlaşan ve iktidarın kanadı altında yürütülen kanlı eylem ve saldırılar, ötekisi bu saldırılarda suçlu olarak göz altına alınan gençlerin işkence ile cezalandırılması. Ölümden kurtulan işkenceyle, işkenceden kurtulan ölümle karşılaşmaktadır. Ülkücülük kavramı kanlı bir kavram olmaya başlamıştır. Türk tarihinin unsurları artık kişilerin ve bir kısım siyasi grupların tekelinde, kan dökme gerekçesi haline gelmiştir. Bunlardan bir önemlisi bozkurt kavramıdır. Bu kavramın gerisine sığınarak, kırsal alandan kente okumak için gelen iyi yürekli gençler, ölüm makineleri haline getirilmektedir.

DEVLET İÇİNDE İKİNCİ DEVLETİN PROVASI YAPILIYOR

Kamu görevlileri, maliye uzmanları, öğretmenler ve giderek polis teşkilâtı, ülkücülük kavramı ile objektif hizmet bilincinden soyutlanmakta ve devlet içinde ikinci bir devletin oluşmasının provaları yapılmaktadır. Bu provalar, Türk devleti içinde yürütülmekte ve amaç olarak öz devletin yerine geçmeyi plânlamaktadır. Bu tırmanışın en sakıncalı yanı, Emniyet Genel Müdürlüğü kadroları içinde yuvalanmanın belirginleşmesidir. Bu müdürlüğün Türk ulusu adına Parlamento tarafından bütçe yasalarıyla verilen kadroların, devleti yıkmaya yönelik eylem için yeterli olmayacağını gören üst düzey yöneticileri, kadro dışı kişileri polis giysileri ile donatarak olayların tertipçisi durumuna getirmeye başlamıştır. Fakülte binalarına yapılan silâhlı saldırılarda, katillerin yakalanmayışının bir nedeni de budur. Bu eylemlerin hiç birinde komünizmle suçlanan gençlerin komünizm suçundan yargılandığı ve mahkûm edildiği de görülmemiştir. Hükümet bunları yargılamakta, mahkûm etmekte ve ölüm infazında bulunmaktadır.

Anayasanın 10 ncu maddesine göre, Devlet "kişinin temel hak ve hürriyetlerini, fert huzuru, sosyal adalet ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşamayacak suretle sınırlıyan siyasi, iktisadi ve sosyal bütün engelleri kaldırır, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlar" biçiminde üstün bir görev ve sorumluluğa sahip olduğu halde, bugünkü siyasal iktidarın elindeki Devlet, Anayasanın bu hükmünü zorbalık kuralı ile değiştirmiş ve insanın maddi ve manevi varlığını geliştirmek yerine ortadan kaldırmak yolunu seçmeye başlamıştır. Sokakta kütle halinde işlenen cinayetler, belli bir kanaldan verilen ölüm fermanına göre yürütülmektedir. Bu ölüm fermanını hazırlıyan ve uygulamaya koyan, görünmeyen güçlerden acaba hükümet korkmaktamıdır. Neden olay yerine giden güvenlik kuvvetleri ya seyirci kalmakta ya da cinayet işleyen kadrolara yardımcı olmaktadır?

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 10 ncu maddesi, insanın maddi varlığının sokakta bilinmeyen kişilerce ortadan kaldırılmasına olanak tanıyan bir madde değildir. Bu madde ile sorumluluğunu tanımayan ve bu sorumluluğun gerektirdiği tarafsızlığı koruyamayan, yargı organlarından önce hüküm infaz eden, siyasal iktidar hükümet etme olanaklarını bu kadar hafife alamaz.

Bazı öğrenci yurtları, ithal edilen Panzerler ve uzun menzilli silâhlarla imha edilirken bazı yurt binalarının dokunulmazlığı hükümetin cinayetleri nasıl düzenlediğini kanıtlayan belgelerdir.

Bugün yurt düzeyinde yaygınlaşan, ulusun umutsuzluğa kapılmasına neden olan kanlı olayların ve kütle halinde işlenen cinayetlerin sona ermesi için, görevini ciddiyetle, tarafsızlık içinde yepan Güvenlik Kuvvetlerine ihtiyaç vardır. Türkiye'yi, çok gerilerde kalan iç barış ve huzur dönemine tekrar kavuşturmak için, her şeyden önce alınacak tedbir emniyet örgütünde gerçekleşmelidir. Bu örgüt nasıl görev görüyor, bünyesinde yabancı unsurlar var mı, kadro cetvellerinde var olan görevlilerden başka kimler polis giysileriyle hizmet görüyor, milletvekillerine kadar uzanan fiili müdahele ve kaba kuvvet kullanma hakkını kimler hangi makamlardan almaktadır? Ankara Emniyet Sarayı'nın 6 ncı katındaki işkence odalarındaki araçlar nasıl ve nereden tedarik edilmiştir, kimler tarafından kullanılmaktadır? Ülkü Ocaklarıyla bütünleşmiş kişiler nasıl polis olarak istihdam ediliyor? Bu konuların bir Meclis Araştırmasıyla Türk Ulusuna bilgi olarak sunulması gerekli-

dir ve Türk Ulusunun bu örgütü aklayıp aklamıyacağı parlamentonun denetiminden geçerek açıklığa kavuşmalıdır.

Anayasanın 33 ncü maddesi gereğince, kimseye suçu işlediği zaman kanunda yazılı o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez. Anayasanın bu hükmü gereğince Güvenlik Örgütlerinde hiç bir zaman hiç bir nedenle hiç kimseye işkence edilmemeli ve bu amaçla araç gereç kullanılmamalıdır. Gene Anayasamızın 32 nci maddesi gereğince, hiç kimseyi kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkartma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz. Eğer Emniyet örgütlerinin suç söyletme için kullandıkları işkence usulleri ve araçları varsa bunları kullanan merciler Anayasanın 32 nci maddesine aykırı hareket etmiş olurlar.

Hiç kimse Emniyet Teşkilâtında suçsuz olduğunu kanıtlamak için işkenceye dayanıklı olmak zorunda değildir.

Bugüne kadar özellikle son zamanlarda acaba öğrenci olaylarında, sokak kargaşaları sırasında, yakalanan veya tutuklanan kimselere Anayasanın 30 ncu maddesi gereğince, tutuklama ve yakalama sebeplerinin ve haklarındaki iddialarının ne olduğu yazılı olarak bildirildi mi? Anayasanın kişi güvenliğini koruyan bu hükmü nasıl olur da Güvenlik Örgütü tarafından hiçe sayılır ve yurt içinde, yurt dışında işkenceci bir devlet imajı yaratılır. Acaba bu imajda gerçek payı var mıdır yoksa Türk Devletine Türk hükümetine iftira mı edilmektedir. Koşullar ne olursa olsun konunun açıklığa kavuşması ve Türk Ulusunun Güvenlik Örgütüne güvenmesi ve ulusun güveneceği bir örgütün reorganize edilmesi gerekir. Anayasamızın 20 nci maddesi hiç kimsenin düşünce ve kanaatlarının zorla açıklanmasına olanak tanımamıştır.

Hiç bir hükümet, Türk Devletinin Anayasamızın kişi hakları üzerinde yasa dışı tasarufta bulunma hak ve yetkisine sahip değildir. Kimseye eziyet ve işkence yapılamaz. İnsan haysiyetiyle bağdaşmıyan ceza konulamaz.

Basına fotoğrafları ve belgeleriyle yansıyan haberlerin kanıtladığı biçimde hiç kimse, Anayasanın 10, 14, 20, 30, 32 ve 33 ncü maddelerinde ifadesini bulan haklar ve özgürlükleri ortadan kaldıramaz. Türk ulusu bu hakları elde etmenin asırlar boyu mücadelesini vermiştir. Ulusca ulaşılan ve güç kazanılan özgürlüklerin ortadan kaldırılması hiç bir siyasal iktidarın üstesinden geleceği bir tırmanışa dönüşemez.

Millet Meclisi konuyu ele almalı ve demokratik düzenin, ulus bütünlüğünün ve kişi hak ve hürriyetlerinin gereği olan araştırmayı yapmalıdır. Bugün Millet Meclisi bu tarihi görevle karşı karşıyadır.

(*) Bu yazı Millet Meclisi Başkanlığına verilen Araştırma önergesidir.

HUKUK VE SİYASETE BULAŞMA(1)

Bir kez daha anlaşıldı ki, Türkiye, kökten bir değişim ile çağcıl bir demokrasiyi, ancak ve ancak emek güçlerinin çabası ile gerçekleştirebilecektir.

Türkiye'nin demokrasileşme süreci, oldukça eski tarihlerden başlar. Buna gayet doğaldır ki, o zamanlar, demokrasileşme denmiyordu. Bu terim, o zamanlar, sözcük olarak bile bilinmezdi. Kavram olarak da, elbette, bilinmezdi. Islahat denirdi bu işe, yenileşme denirdi. Yakın zamanlara doğru, asrileşme dendi.

Atatürk görüşünde ve algısında, buna, uluslaşmak; "çalışma **ekseni üzerinde** kurulan bir ulusal devlet **toplumunda halkın hükümeti, halk hükümeti yoluyla çağdaş uygarlık düzeyine yükselme**" dendi.

1961 Anayasası; bu ulusallığın, gerçekten halk hükümeti yoluyla ve çalışma ekseni üzerinde olmasının, ancak, "**sosyal devlet**" algısı içinde gerçekleşebileceğini gördü.

prof. bahri savcı

Demokrasi, ulusallığın, uluslaşmanın siyasal öğretisi idi. Uluslaşma da, ancak ve ancak, çalışma ekseni üzerinde halkın hükümetini, halk hükümetini getirmeli ve bundan başkasına katlanmamalı idi.

Çalışma ekseni üzerinde halkın hükümeti, halk hükümeti, Türk demokrasisinin gelişmiş bir aşaması idi. Çünkü, demokrasinin temel ilkeleri ile "**emek toplumsal tabanı**" na dayalı bir sömürüsüzlüğü deyimliyordu. Bugün, içine, İtalya'sını da, Fransa'sını da, Portekiz'ini de alan bir Avrupalı araştırma ve arama var. Bu; demokrasiyi, tepeden inme, monolitik bir siyasal diktadan kurtulmuş bir sosyalizm için; de yakalama, gerçekleştirme araştırmasından ibarettir.

Bu bakımdan burada, belki de, Türk devrimi esprisi ile birleşmiş bütünleşmiş bir algı karşısındayız : Bir ulusal devlet kurmak.. Bunu, çalışma ekseni üzerinde örgütlemek.. Yeni -ve bundan dolayı- ulusal devlet toplumunu da, emeği öne alan bir yapıya kavuşturarak, içinde, sömürünün ve yabancılaştırmaların bulunmadığı bir özgürlük - eşitlik - âdillik - güvence düzeni kurmak.. Bunun garantisi, bunun sağlayıcısı olmak üzere de; emek güçlerine dayalı bir yönetim kurmak..

Böyle bir gelişim olgusunu, Anayasal bir terim olarak -sosyal devlet- terim göstermeye uğraşıyor.

ÇAĞCIL OLMAYA ÇALIŞAN SİYASAL GÖRÜŞLER

Fakat çağcıl olmaya çalışan siyasal görüşler var. Bunlar, sosyal devletin, eninde sonunda, gene de, kapitalist bir devletin, birazcık alliktan ve düzgünden geçirilmiş, yani rotüş edilmiş bir türü olmasını önlemek isterler. Onun için, "**evet, bir sosyal devlet; fakat içinde sömürünün ve insanlık dışı yabancılaşmaların yani eşitsizliklerin, özgürsüzlüklerin, yoksullukların olmadığı bir toplum**" diyorlar. Bunun için de "**emek, çalışma ekseni üzerinde bütünleşmeden doğan bir ulusallık içinde, emek güçlerinin yönetici irade olması**" diyorlar.

Görülüyor ki ve denebilir ki, demokrasimizin izlediği süreç eskidir. Önce feodaliteyi yıkan ve burjuva ekseni üzerinde bir demokrasi kuran, ama bunu kapitalistleştirerek ve özellikle emperyalistleştirerek Türkiye'yi sömürmeye yönelmiş bir Batı karşısında, devleti koruma içgüdüsü ile ıslahata kalkılmıştır.

Daha 1730'larda devleti kurtarmak ve korumak için, eski görkemli padişahlar çağına gene ulaştırmak için, bir kıpırdanma başlamıştır. Bu tarihlerden bu yana, hem ekonomiyi canlandırmak için, hem de kuvvetli bir yönetime ulaşmak için, ekonomik ve yönetimsel atılımlara başlanmıştır. Bu, giderek, demokrasileşme süreci haline gelmiştir.

Fakat Atatürk'e gelinceye kadar, bu demokrasileşmenin, batı örneği "**kapitalist - emperyalist**" bir ekonomik ve siyasal sistem olmadığı, olamayacağı kavranmamıştır.

1919 Ulusal Kurtuluş Devinimi (hareketi) ve onu hemen izleyen topluma yönelik devrimci atılım; Türkiye'de batı kopyası olan yani kapitalizm - emperyalizm ile bütünleşmiş bulunan bir demokrasi olamayacağını kavramıştır.

Yapılan devinim ve oluşturulan olay, demokrasinin içinde bir uluslaşma idi. Fakat bunun, batıdaki gibi, burjuva ekseni üzerinde olması olanaksızdı. Bu uluslaşma ve onun siyasal sistemi olan demokrasileşme, Türkiye'de, çalışma ekseni üzerinde halkın hükümeti yoluyla olabilirdi.

BİR SOSYAL DEVLET, BİR SOSYALİST TOPLUM DOĞMASI ENGELLENDİ

Bu, anlaşılmıştır ama; iç ve dış dinamiklerden gelen bir akım, bir sapma getirdi. Böylece demokrasileşme olayımızdan, bir sosyal devlet, bir sosyalist toplum çıkması önlendi.

Ama şimdi anlaşılmaktadır ki, Türkiye, Batı kopyası olmayan; ama çağcıl olan bir demokrasi kurmak zorundadır. Bunun ilkesi, Türkiye'nin tarihinde zaten vardır : Çalışma ekseni ve bunun üzerinde örgütlenmek. Yönetici iradeyi, çalışma ekseni üzerine oturtmak. Ve bu suretle, demokrasi teorisinin önerdiği "özgürlük - eşitlik - adillik - güvence" ilkeleri ile "çalışmayı, işi" bütünleştirmek..

Öyle ise -ve anlaşılmıştır ki- çalışma ekseni üzerinde toplumsal olarak demokrasileşmenin dinamiği de, emek güçleridir artık... Onların, siyasayı ele almalarından başka çıkar yol yoktur. İşte bu gerçek anlaşılmıştır artık.

Fakat gel gör ki, Mustafa Kemal önderliğindeki Türk devrimini saptıran akım, bu kez de, bu yeni çağcıl demokrasi olgusunu saptırmaya uğraşmaktadır.

DEMOKRASİ OLGUSUNU SAPTIRMAK İSTEYEN İKTİDAR

Bu akım, bugün iktidardadır. Kendisine özgü bir hukuk, bir politika anlayışı ile, 1961 Anayasasını bir kenara itmek istemektedir. Onu rayına oturtmak isteyenleri de "**siyasete bulaşmakla**" suçlamaktadır.

Bunun son örneği üzerinde durmak istiyoruz. Çünkü, emek güçleri, artık sadece emek - iş - ücret kombinezonları ile kendini kurtarma işlevinin sahibi değildir. Türkiye'nin gelişmesi işlevinin sahibidir.

Öyle ise, çağcıl demokrasiyi, dünyanın da aradığı yönlerden saptırıcı olan bugünkü iktidarın tüm niteliklerini, tümüyle bilmek zorundadır.

Bugünkü iktidarın hukuk anlayışı, -ve onu eleştirenlerin siyasete bulaşmışlıkla suçlanması anlayışı- aslında, Demirel'in anlayışıdır. Çünkü bugünkü iktidarı kuran - yürüten - yöneten sorumlu, asıl sorumlu, odur.

Onun anlayışlarını şöyle bir tümcede özetleyebiliriz : Sandıktan çıkarak -ya da herhangi bir siyasal kombinezon ile- iktidar olunur. Bu iktidar da, artık, ulusun temsilcisi sayılır. Bundan dolayı, bütün devlet örgütleri, bütün anayasal örgütler, bu iktidarın buyruğunda olmalıdır. Bunların tümü, iktidarın programını gerçekleştirmesi için birer araç olmalıdır. Yalnız devletin genel idare bölümleri değil, yargı da, orda da, üniversite de, iktidarın iradesini gerçekleştirmek için, iktidarın görüşleri doğrultusunda çalışmalıdır. Bu görüş doğrultusuna sığmayanları da, yani iktidarın istemediklerini de arıtlamaya (tasfiyeye) yaramalıdır.

Bundan dolayı, adeta şöyle demektedir : "Parlamento; iktidarın istediği yasaları yapmalıdır. Bunlar benim istediğim yasalar olmalıdır.

Ben, hükümet olarak onları uygular iken, radyo - televizyon - Anadolu Ajansı da, bu uygulamaların sözcüsü olmalıdır.

Yargı gücü, tüm mahkemeler -adliye mahkemeleri, idari mahkemeler, ordu mahkemeleri- benim düzenimin, benim politikamın içinde; bu düzene ve politikaya yarayacak biçimde ve nitelikte karar vermelidir. Benim düzenime ve politikama karşı olan güçleri, eleştirileri durdurucu ve gerektiğinde tasfiye edici biçimde ve nitelikte karar vermelidir.

Üniversiteler, benim düzenimin düşün hareketini işlemelidirler. Benim politikamın doktrinini kurmalıdırlar.

En sonunda, tüm güvenlik kuvvetleri -ordusu dahil- benim iktidar olarak saptadığım görüşlerin ve politikanın, benim temsil ettiğim düzenin doğrultusunda bulunmalıdır. Bu doğrultuya uygun eylemlerde bulunmalıdır. Bu doğrultuya koşut (paralel) olmayan, ona uymayan görüşlerin, politikaların, eylemlerin karşısında olmalıdır.

Hukuk budur; yani benim programımın yasalaşmasıdır. Tüm devlet ve anayasa kuruluşlarının, bu program doğrultusunda yerlerini alıp eylemlerini göstermesidir. Bütün bir devlet örgütünün -ordusu dahil- benim programıma, görüşlerime, takdirlerime destekçi ve koşut olarak çalışmasıdır. En sonunda, bunların hepsinin, benim düzenimi kurması, işletmesi, korumasıdır. Bunlara uymayan görüşleri, takdirleri arıtlamaya çalışmasıdır.

Çünkü ve çünkü, sandıktan çıkmak suretiyle -ya da bir siyasal kombinezon ile- "**iktidar**" olma esastır. Bir kez böyle bir iktidar olununca, bu iktidar, artık, "**ulus**" olmuş demektir.

Öyle ise, bütün devlet aygıtı, bütün egemenlik uygulamaları (icraları) ulusla tıpkılaşmış olan bu iktidarın doğrultusunda, buyrultusunda olmalıdır."

Demirel'in hukuk anlayışı budur. Devlet anlayışı, egemenlik anlayışı budur.

Onun içindir ki, kendisini bu bilimsel olmayan kuramcılığını desteklememiş olan anayasaya düşmandır. 1961 Anayasasını kendi kuramcılığına destek görmediğinden, ona düşmandır. Onu, bundan dolayı değiştirmek ister.

Gene onun içindir ki, bu bilim dışı kuramcılığa karşı gelen, yani Anayasanın dediği yolda çalışan devlet aygıtlarına, anayasal kuruluşlara da düşmandır. Onları, bunun içindir ki susturmak ister. Bunu yapamazsa, onların yüksek görevlilerini kendi yanına çekici bir yakınlık davranışı gösterir, onlara karşı.. Bu olmazsa da düşmezlerse, onları, tehdit ederek ürkütmek ve bu suretle etkisiz kılmak ister.

İşte Danıştay Başkanına karşı, önce kendisinin, sonra da parti içindeki yardımcısının takındığı haşin - nazik olmayan - heksiz tavrı ve onu küçük düşürmeye yeltenen "**siyaset yapma, siyasete bulaşma**" ithamı, bundan dolayıdır. Kendisine yanaştıramadığı bu "vakur" yargıcı, başkalarına yanaşmacı olduğu, diye teşhis ederek onu ve Danıştayı ürkütmek istiyor.

Ordu içinde bile, ilk bakışta birbirini tutmaz, birbiri ile çelişkili gözüken ama hepsi böyle bir hukuk - yönetim - politika anlayışının örgüleri ile birbirine bağlı bulunan operasyonlara girişme de, orduyu, hiç olmazsa yumuşatarak, kendisine eleştirel bir bakışla bakmaktan uzaklaştırmak içindir.

Şimdi, Türkiye'nin çağcıl demokrasisini kurma işleviyle yükümlü bulunan çalışma güçlerine, önce, bu anlayışın, anayasal açıdan yanlışlığını belirtmek isterim.

Sonra da, saygideğer bir yerden, bir mütalaa ileri süren Danıştay başkanına karşı olan haksız ve yanlış düşüncelerinin irdelenmesine girişmek isterim.

Evet önce, bu anlayış biçimi yanlıştır. Şöyle ki :

Hukuk, herşeyi, iktidar olmuş bir gurubun, onun içinde bir oligarşinin, onun içinde bir kişinin iradesinin yasalaşması - uygulanması işlemlerine kavuşması sistemini kurup işletme değildir. Hukuk, yönetici iradeyi, böyle bir oligarşi veya bir kişinin iradesi ekseninde toplayıp, uygulanmasını sağlayan bir teknik değildir.

Hukuk; bir ulusun, anayasası ile kendisine çizdiği amacı belirlemesidir. Bu amaca giden yolları göstermе, bu yollar içinde nasıl eylem ve işlemlerde bulunacağını belirtme işindeki ulus gücünü, yetkisini, yani ulus egemenliğini dışarılaştıran (haricileştiren) bir kuraldır. Devlet yaşamında bu kuralın baş kaynağı anayasadır. Devlet yaşamıyla ilgili eylem ve işlemler alanında, hukuku arayan, onun nerede bulunduğunu araştıran, onu ancak Anayasa bulacaktır.

Ve Danıştay Başkanı, işte Anayasadak işlerinden, simdiki iktidarın sapmalarını gösteriyor.

Bu uyarıya teşekkür edilecek yerde, uyarının kendisini ve sahibini siyasete bulaşmakla suçlamaktaki haksızlığı ayrıca inceleyeceğiz.

devrim ve dölyatağı

dr. osman nuri koçtürk

Kadın denilince onu, varsıl ve egemen erkeğin zevk ve sevda aracı, yada, tekstil tezgâhlarında ucuza çalıştırılan dikkatli ve becerikli bir işçi türü olarak değerleindiren kapitalist dünya görüşü, tüm değer yargıları ile çöküntü sürecine girerken, toplumun düşünce, en saygıdeğer yanı doğurmak ve genç kuşaklar üretmek olan analara seçkin bir yer ayırmakta, geçiş dönemine kadın sorunlarına değişik açıden bakmaktadır. Türk - İş'e bağlı Teksif Sendikası'nın, Asya - Amerika Hür Çalışma Enstitüsü, (AAFLI) ile birlikte İzmir, Adana ve İstanbul'da düzenlediği ön seminerlerden sonra **(Ay, Haber, 23 Şubat 1976)**, 9 - 14 Mayıs tarihleri arasında Ankara'da ulusal bir seminer düzenlenmiş, ulusal çepteki konferansa ülke çapında isim yapmış sosyologlar, bilim adamları, sendika liderler ile F. Almanya, İsveç ve Amerikalı kadın sendikacılar da katılmışlardır. Konferansı düzenleyenler ve seminerlerde konuşanlar arasında ismi basında CIA ajanı olarak afişe edilmiş, Uluslararası Hür İşçi Topluluğu Başkanı **Emanuel Boggs** isimli bir Amerikalı uzmanın bulunması, **Hürriyet, 7 Mart 1976)**, Ankara'daki konferansa, Türk kadınını bilip tanımadığını kendisi ifade eden, **Joan Riggs** isimli bir zenci eğitim uzmanının katılarak saçma sapan konuşması, **(Hürriyet, 14 Mayıs 1976)** ilginçtir. Seçkin ve Türk - İş'e yakınlığı ile tanınmış yerli ve yabancı uzmanların davet edildiği, kadın sorunlarını toplumcu açıdan değerlendirme ve tartışma eyilimi olanlara kapalı tutulduğu anlaşılan bu çalışmaların, bir kısım basın tarafından çaba harcanmasına rağmen kamuoyunda beklenen yankıları uyandırmadığını, ancak, bazı meseleleri asgari ücret konusunda olduğu gibi, kapalı kapılar ardında tartışmayı tercih eden Türk - İş ile AAFLI ilgililerinin, hazırlanan raporları daha sonra değerlendirmeye çalışacakları anlaşılmıştır. Çalışmalar sırasında işçi sendikalarının Sosyal Sigortalar Kurumu ile birlikte ve ortaklaşa aile planlaması eğitimi **(Doğum Kontrolu Eğitimi)** yapmalarını öneren bir teklif ortaya çıkmış **(Vatan, 13 Mayıs 1976)** gazeteler bunun ayrıntılarına girmemişlerdir. Sermaye çevrelerinin ve sermaye çıkarlarının baş savunuculuğunu yapan ABD'nin, geri bıraktıkları toplumlarda işçi sınıfı ile köylü kesiminin hızla üremesine karşı oldukları, bunun, için yıllardır açıktan açığa çaba harcadıkları bilinmektedir.

Avuç dolusu para harcanarak Türkiye'nin de dahil olduğu bazı geri kalmış ülkelerde uygulamaya giren Doğum Kontrolu projeleri başarıya ulaşamamış, fiyaskoyla sonuçlanmıştır. İşçilerin hızla üremeleri, 20 yıl önce doğan bir işçi çocuğunun veya köyde doğup da kızamık ve açlığın elinden her nasılsa kurtulup gelişebilen delikanlının, toplumun demokratik ve ilerici kanadında yer aldığını iyi bilen patron ve patron yanlısı politikacı, gelişmeyi iktidarı açısından sakıncalı görmekte, hiç değilse bundan sonra doğacakları dölyataklarında yok etmenin çarelerini araştırmaktadır. Süslü burjuva kadınlarını lüks otellere toplayıp nutuk çekmekle başarıya ulaşamayacağı anlaşılan projeyi, etkin hale getirmek için, bu defa sendika liderlerini devreye sokmayı plânlayan kapitalist plâncılar, geçen yıllarda Türk - İş'e bağlı sendika liderlerini Tarabya Oteline davet ederek bir hafta beyin yıkama ameliyesine tabi tuttular. Bu da yeterli olmadı. Topluma ve sınıflarına karşı sorumluluklarının bilinci içinde olan doğurgan işçi kadınlar ile işçi eşleri, bildiklerini yaptı ve nur topu gibi evlâtlar doğurmaya devam ettiler. Çalışma yerlerinde emzirme odaları, yasaların belirlediği kreşler ve hatta çocuklarına yedirecek azık paraları olmadığı halde, filiz gibi büyüyen işçi çocukları, köylü kardeşleri ile birlikte, sermayeye karşı demokratik mücadele veriyor, faşizan baskıların karşısında direnen zinde güçler oluşturuyorlar.

Yabancı uzmanların ağır bastığı seminerler ve konferanslarda, Doğum Kontroluna ilişkin konulara öncelik tanındığı ve her meselenin iççinin ve işçi eşinin çocuk sayısıyle bütünleştirilmeye çalışıldığı kanısı yaygındır. Bu tutum karşısında burjuva kadın dernekleri sussalar da, devrimci ve ilerici bir tutum ve devranış içinde olan, bazıları ilerici sendikalarla ortak çalışmalar yapan kadın derneklerinin söyleyecekleri bir şey olmalıdır. Çünkü patronlar işçi kadınların hamile olmalarından, evlenmelerinden ve doğumdan önce ve sonra izin almalarından şikâyetçidirler.

Çocuk sayısının artması, ücretler üzerine baskı yapmakta ve toplu sözleşmelerde mesele olmaktadır. Yerel sermayeyi bu bakımdan rahatsız eden doğumların, yabancı sermaye ve emperyalizm açısından başka sakıncaları var. Bütün bunlar birleşince yeni bir çelişkinin işçi kadının çocuk yapmasında da ortaya çıktığı görülmektedir. Sermayenin tutumu ve davranışı açık olduğuna göre, işçi sınıfının da Türkiye'nin gerçeklerini ve sınıfının çıkarlarını dikkate alarak bir tavır alması gerekmektedir.

Çok yanlı baskılara maruz kalan toplum veya sınıflar ile ezilen kesimlerin, kendilerini ezen güçlere karşı topyekûn direnmeye geçtikleri görülüyor. Bu direnme sosyal ve ekonomik alanlarda olduğu gibi, siyasal ve biyolojik de olabiliyor. Kapitalizmin son aşaması olan emperyalist uygulamaların, yüz kızartıcı bir nitelik kazanarak faşizan baskılara ve bir kuşağa karşı açık saldırılara dönüştüğü bu dönemde, ezilen ve sömürülen ülkeler anaları, ilgisizlik, olanaksızlık, açlık, cehalet ve bir noktada kurşunla öldürülen genç kuşakların oraya çıkan açıklarını kapamak, gençleri çoğunluğa geçirerek küflenmiş eski düzeni demokratik yoldan değiştirme olanağı hazırlamak için kendilerine düşeni yapmaya başladılar. Yoksul ülke kadınını çok doğurmaya itekleyen nedenler böylesine basit olmamakla beraber, tüm geri bırakılmış toplumlarda genç kuşakların çoğunluğa geçtiklerini doğrulayan bir çok kanıt var. Örneğin Türkiye'de 1960 sayımlarında tüm nüfusun yüzde 16.2'sini oluşturduğu anlaşılan 14 - 22 yaş arasındaki genç kesimin, 1965 sayımlarında 16.6 ya, 1970 sayımlarında 18.0'e yükseldiği saptanmıştır.

Tabandaki işçi kadın ile köylü kadın ve işçi eşleri böylece doğurmaya devam ettikleri takdirde, bu oranın daha da yükselmesi beklenebilir. UNESCO tarafından yayınlanan bir raporda 1960 yılında 519 milyon olarak saptanan dünya gençliğinin, 2000 yılında bir milyarı aşması bekleniyor. Hem Türkiye ve hem de Dünya çapında düşünüldüğü zaman, hızla artan genç guruplar arasında işçi ve köylü çocukları bu korkular var. Ezilen toplumlar kapitalizmin topyekûn baskılarına karşı topyekûn savunmaya geçmiş ve biçimlenen tepki içinde dölyatakları da görev almıştır. Sosyal, siyasal ve ekonomik tepkileri kendilerine özgü tedbirlerle kenli biçimde etkisiz hale getirebilen kapitalist odaklar, dölyataklarında sürdürülen biyolojik tepkiyi yeveşletmekte ciddi zorluklarla karşılaşıyorlar. Onlar, adam öldürmek için silâh ve sindirmek için işkence âletleri üretirlerken, direnmek için hızlı ve sürekli biçime genç insan üreten analar karşısında, sömürgeciler âciz kaldılar. Biri öldürülünce bini doğan nur topu gibi yavrular onları korkutuyor. İşte Amerikalı uzmanların Türkiye'ye kadar gelip işçi kadınlara seminer düzenlemenin ve SSK ile sendikaları da yanlarına alarak, işçi kadını kısırlaştırmak için çare araştırmalarının nedeni budur.

Devrimcilik ve toplumu bulunduğu noktadan daha ileri bir noktaya sıçratmak için demokratik girişimlerde bulunma zannettiğimiz kadar kolay bir iş değildir. Gençliğin ve ilerici halk kesiminin karşısında yer alanlar, güçlü, zengin ve siyasal yaşamda egemendirler. Sermayenin desteği ile ayakta duran üniversiteleri, vakıfları, araştırma, kurumlarını, yerel sermaye gurupları ile bir kısım politikacı ve sarı sendikacıyı yanına almış olan gerici ve tutucu azınlık, akıl erdirilmesi zor oyunlar içindedir.

Bütün bunları anlamak ve saldırılar karşısında uyulacak yasal ve demokratik tedbirleri belirlemek için, devrimci kuruluşların da bilinçli çalışmalar yapması ve olup bitene akıl erdirmesi lâzımdır.

İlerici kadın kuruluşları, şimdiye kadar burjuva kuruluşlarının çığırtkanlığını yaptığı, Türk - İş'e bağlı bazı sendikaların ve özellikle çok sayıda kadın işçinin çalıştığı tekstil kolundaki işçi kuruluşlarının işçi kadının Amerikalı uzmanlar tarafından kandırılması için ortam hazırladığı böyle bir dönemde, suskun ve hareketsiz kalmamalı, uyutulanları uyandırman üzere kendine düşeni yapmalıdırlar.

D'SK'in kendine yakın devrimci kadın kuruluşları ile birleşerek, ilerici aydınlar ve sendika liderlerinin de katılacağı bir seminerler dizisi düzenlemesinin ve bu seminerler sonunda tıpkı onların yaptıkları gibi, Ankara'da bir Ulusal Konferans yapılmasının çok yararlı olacağını tahmin ediyor ve öneriyoruz.

Devrimcilik, karşı devrimcilerin bütün oyunlarını bilimsel yöntemlerle saptayarak halkın gözleri önüne sergilemeyi gerektirir. Onlar paralarını, ekonomik ve siyasal nufuzlarını, kendilerinden yana basın ile bilim adamlarını seferber ederek dölyataklarımızı dinamitlemeye çalışırlarken, bizler susar, yasal ve demokratik haklarımızı kullanarak karşılarına çıkmazsak, bizi hapsettikleri ücret - fiyat ilişkileri içinde tartışmayı sürdürmekten öteye bir şey yapamıyacak ve toplumun ileri atılımlarını geciktirmiş olacağız. Doğum Kontrolundan bana ne diyerek susan devrimci ve ilerici kadın kuruluşları ile işçi sendikalarını bir daha uyarıyoruz. Sermaye ve onun baş temsilcisi olan ABD ile Türk - İş bu kopya eğildiğine göre, tutucu mücadelede dölyataklarının da bir savaş alanı haline getirilmesi düşünülüyor demektir. Bu mücadelede yerimizi almalı yasal ve bilimsel yöntemlerle kavgayı sürdürmeliyiz.

«REJİM DÜŞMANLARI ve KÖTÜ NİYETLİLERE FIRSAT!»

ilhami soysal

Dağ fare doğurdu derler ya, Türk - İş'in yeni yönetim kurulunun onbirinci dönem çalışmalarının ilk toplantısı sonuçları tam bu deyime hak verdirdi. Dağ fare doğurdu!

Toplantı sonunda yayınlanan bildiriyi dikkatle okuduk. Denen ne??

Denenі pek çok gazete, haber başlıklarında özet olarak kullanmıştı :

"Rejim düşmanları ve kötü niyetlilere fırsat veriyorlar!"

Yazılıp çizilen, söylenen bir araba lâfın özeti bu.

Herşeyden önce Türk - İş yöneticilerine günaydın demek gerek. Demek ki, uykudan yeni uyanmışlar ve bir gerçeği keşfetmişler... Kırkbir kere maaşallah... Tuh tuh diyelim de aman nazar değmesin paşalarımıza.

Nasıl fırsat veriliyormuş?

"Anayasal kuruluşlar olayların gerisinde kalıyorlarmış... Yani?

Yanisi şu : Hani sayın Ecevit vaktiyle demişti ya "Bu parlamento toplumdan on yıl geridir" diye. Şimdi de Türk - İş aynı şeyi söylüyor. Ama, söylenmesi gereken zamandan şu kadar sonra. Atı alan üsküdarı geçtikten sonra...

"Aydınlar suskun, yetkililer umursamaz" muş... "Hükümet ve parlamento etkili tedbirler almıyor" muş...

İnsan bu sözleri okuduğu zaman ister istemez soracağı geliyor :

A iki gözüm, siz Türk - İş olarak ne yapıyorsunuz? Şimdiye dek, işçi sınıfının en büyük örgütü niteliğinizle ne yaptığınız olaylar karşısında? Yoksa sizler, bu ülke sorunlarının dışında, göklerde mi dolaşıyorsunuz?

"Gençlerimiz ideolojik amaçlarla kıyasıya vuruşuyorlar" muş... Yeni mi haberdar oldunuz a iki gözüm demezler mi adama? "Millet kamplara bölünüyor" muş... "Siyasi partilerimiz asgari müştereklerde bile birleşemiyorlar" muş.

Bütün bunlar bu durumlar karışısında "Hükümet yetkililerinin bazılarının tutumu düşündürücü ve hattâ endişe verici olmaya başlamış."

Türk - İş'çilere bir kez daha Günaydın!

Demek ki bazı hükümet yetkililerinin tutumları düşündürücü ve hatta kuşku verici imiş. Aman ne kadar iyi... Türk - İş'çileri şöyle ya da böyle düşündürmeye baş lamak bile bir büyük başarıdır. Demek ki Türk - İş yöneticileri sonunda düşünmeye de alışacaklar. Daha başlamamışlar ama başlayacaklar...

Peki, kim acaba, tutumları düşündürücü ve hatta endişe verici olan hükümet yetkilileri?

Sakın Sayın Süleyman Demirel olmasın? Zira, Türk - İş bildirisinin yayınlandığı gün İzmir'de verdiği bir demeçte sayın Demirel, "koalisyon ortaklarının tam bir ahenk içinde, bir ve beraber pek güzel çalıştıklarını" söylüyordu. Demek ki, Türk - İş'in endişeleri onda yok. Onda olmadığına göre, mümkündür ki, Türk - İş de Süleyman Demirel'in tutumundan endişe duyuyordur.

Ama yoksa, Demirel değil de sayın Feyzioğlu mu Türk - İş'i endişeye düşüren tutumların sahibi? Eeee, olur olur...

Herhalde beş vakit namazında abdestinde, dinimizin yıldızı Necmettin Erbakan Hoca'dan kuşku duymuyordur Türk - İş'çiler...

Hele hele Başbuğ Türkeş hiç akla getirilemez. Komandoların başıdır, Bozkurtçuların, Üç Hilâlcilerin, Irkçıların, Turancıların, Ülkücülerin başbuğudur, MİSK adında bir de konfederasyon kurdurmuştur ama, gene de Türk - İş'ten aykırı bir görüş ve tutumu yoktur Başbuğ'un da.

Neresinden bakarsanız bakın, Türk - İş'çileri kuşkuya düşüren tutumların sahibi Hükümet yetkilisi ancak Demirel olabilir...

Bir de 1 Mayıs sorunu vardı Türk - İş bildirisinde :

1 Mayıs gününün evrensel yanı, ideolojik yöne kaymış. Türk halkı için de ulusal bir anısı yokmuş. Kamuoyu bu konuda yanlış ve tehlikeli bir şekilde oluşturulmaya çalışılıyormuş. Dolayısıyla Türk - İş, halkı bu konuda da aydınlatacakmış...

Ama ne kadar iyi yaparlar... Herhalde tüm dünya işçilerinin bayram diye kutladığı bu 1 Mayıs gününün, işçi sınıfı için hiç bir anlam ifade etmediği yolunda uluslararası tekelci kapitalizmin fikir babalarından, avukatlarından örnekler sıralarlar da, Türk halkı da, zaten bildiği Türk - İş'i bir iyice, bir kez daha öğrenir.

Uluslararası bir işçi gününe bile sahip çıkamayan, işçi sınıfının dünyaca kutlanan bayramını karalamaya çalışan sözüm ona işçi örgütü Türk - İş, acaba 1 Mayıs işçi bayramı törenleri için Moskova'dan Bükreş'e ve Sofya'ya kadar neden Doğu Blokundan pek çok ülkeye en yetkili temsilcilerini gönderdi, Hazretler bildirilerinde bir de bu sorunun yanıtını verselerdi ne iyi olurdu...

Türk - İş bildirisine göre, bir de Türk - İş'in gelecekte hangi siyasi partiyi destekleyeceği konusunda ilerde bir tarihte olağanüstü bir Yönetim Kurulu toplantısı yapacakmış. Bu saptama herhalde onikiye beş kala, seçim arifesinde olacaktır. Olacak ve partilerle pazarlığa oturulacaktır. Falan parti kontenjanlarına Türk - İş yöneticilerinden üç kişi, filan partiye beş kişi fişmekân parti de iki kişi alsın diye...

Böylece de Türk - İş siyaset ağırlığını koymuş olacaktır. Hesap bu, amaç bu... Oysa bunun şimdiye kadar yapılandan farkı ne?

Böyle politikacılığın adı, horoz gülü politikacılığıdır. Gelene ağam, gidene paşam politikacılığıdır. İşçi sınıfı böylesine politikacılık anlayışı ile, egemen sınıfların, varsılların, para babalarının tutsağı olmaktan başka bir yöne götürülemez.

Türk - İş, hamamda şarkı söylüyor... Bildirisinden çıkan anlam ve sonuç bu. Bu sonuçla da Türk - İş belki bir süre daha işçi sınıfının bir kesimini bir süre daha aldatıp uyutabilir ama, bu çok sürmez.

Türk - İş'e üye olanların haberi olsun, gidişleri gidiş değil!.

ÖLDÜRÜCÜ SARILIK

dr. turhan temuçin

Son aylarda öldürücü bir sarılık türü var. Tıp dilinde adına "Enfectiöz hepatit" deniliyor. Sarılık, gerçekte böylesine öldürücü ve bağışlamaz değildir. Ne var ki bu son aylarda görünen türü, bağışlamıyor ve öldürüyor. İlk kez Ankara Tıp Fakültesinin genç asistanlarından Dr. Murat Oflaz kurbanı oldu bu öldürücü sarılığın. Genç doktor, bir kaç gün içinde öldü, gitti. Peşinden bizim bildiğimiz, bir doktor arkadaşın da genç eşi öldü. Sonra Hacettepe Tıp Fakültesinden bir genç hemşire öldü. En sonra da sevgili ve TRT'nin unutulmaz spikerlerinden Zafer Celâsun bu affetmez sarılığın kurbanı oldu. O da çok genç yaşta aramızdan ayrıldı.

Böylece bir öldürücü sarılık türü kasıp kavurmağa başladı ortalığı. İş bir kez tehlikeli noktaya geldi mi, artık ne yapılsa yarar vermiyor ve karaciğer iflâsı sonunda hasta ölüyor.

Demek ki tıpda da sarılık çok tehlikeli ve öldürücü bir hastalık niteliği taşımakta. Tıpkı sendikal harekette işçi sınıfının bilincini, dayanışmasını ve mücadelesini öldüren "Enfectiöz hepatit" e tutulmuş sendikacılık gibi :

Bakınız şu son günlerde Türkiye' deki bazı sendikalara. Bakınız Misk denilen kuruluş ile Türk - İş denilen kuruluşun yöneticilerine, nasıl sararıp, solmuşlar ve nasıl gerçek renklerini bulmuşlar.

Toplu sözleşme yılı olan 1976 daki eylemlerine bakın şu "sarışın" ların! İşçiler hangi kafese konmak isteniyor, işçilere hangi tuzaklar kuruluyor bir izleyin.

İşveren'in "yandım, mahvoldum, bittim, tükendim" çığırtkanlıkları ile nasıl bu "sarışın" ların kollarına atıldığına bir bakın. Ve sonra işveren'in sakızını çiğneyen, o sakızdaki tüm salyaları ve pislik içine sindiren sararmış sendikaların işçilere karşı işledikleri suçlara bir bakını hele.

Adamlar el birliği etmiş gibi işveren'in borazanını çalıyorlar. Türk işçi hareketinin en şanlı sayfalarından birisini oluşturan, 1 Mayıs İşçi Bayramının kutlanışından duydukları öfkeye bakın. İşçi adına ortaya çıkmış bu sarılık nöbetlerine tutulmuş sendikaların 1 Mayıs için ettikleri sözlere kulak verin. Alın onların söyledikleri sözleri koyun terazinin bir kefesine, alın işveren" in söylediklerini koyun öteki kefeye. Bakın bakalım gösterge neyi gösteriyor? Gösterge tam ortadadır. İşverenin kefesi ile bizim sarışın sendikacıların kefesi aynı darayı çekmektedir. Ne var ki ikisini birden ölçecek bir ağırlık birimi de yoktur. Yan yana kefelerde durduklarında göstergede tam ortada, yani sıfır üzerinde duracaktır.

Bu daraları sıfır çeken kafalar şimdilerde elele tutuşmuşlar ve işçi sınıfına, işçi sınıfının yükselen büyük mücadelesine nasıl tuzak kurarsız ve nasıl işçi sınıfını ezeriz diye düşünmekte.

Sıfırdan ne düşünce çıkar? Sıfırın gücü neye yarar? Öldürücü sarılık hastalığına tutulmuş olanlar bilmelidirler ki, hastalıklarının öldürücülüğü yalnız kendileri için geçerlidir. Yani sarılık, hastayı öldürüyor, hastanın hasımlarını değil. O nedenle işveren'in rengini alacağım diye sarılaşmağa, sarışınlaşmağa başlayanlar bu gerçeği iyi bilmek zorunluluğundadırlar.

Ve şimdi o sarışın'ların tabanında başlayan uyanma, tabandan gelen baskı sarışınların rengini arttırmakta ve soluk benizle onları düşünmeğe zorlamaktadır.

İçinden çıktığı işçi sınıfına ihanet edenler, işçi sınıfının çıkarlarını ve esenliğini çıkar çevrelerinin buyruğuna vermek isteyenler sallanmağa başlamışlardır. Soluk benizleri ile olanları bir filim izler gibi izlemekte, uçuklamış dudakları arasından anlamsız sözler çıkmaktadır. Sarılık bacayı sarmış ve sarılığın beklenen sonucu gelip kapıya dayanmıştır. Sonuç değişmiyecektir. Öldürücü sarılık, kendi istekleri ile, güleoynaya, göbek ata ata sarılığa yakalananların sonunu getirecektir. Artık ne yapılsa boş, artık ne önlem yapılsa yararı yok. Sarılık tüm ağırlığı ile üstlerine çökmüştür ve onları söküp alacaktır oldukları yerden, götürüp, efendilerinin yanına bırakacaktır. Efendilerinin, işverenlerin yanına? Oradan istedikleri havayı çalmağa devam edebilirler. İşçiden uzak, işçiye uzanan hayin elleri iki yanlarında sallanarak.

Sarılık kötü bir hastalıktır. Hele bu hastalık, sendikal bir hastalık haline gelir de işçi hareketi içinde kendini gösterirse, kurtuluşu yoktur.

Şimdi Enfectiöz hepatitin tüm belirtileri ortaya çıkmıştır. Renk sararmış, idrar bozulmuş, karaciğer iflâs etmiş ve tüm eklemleri dayanılmaz ağrılar sararak ayakta durulacak hal kalmamıştır. Bu nedenle işte sallantıdadır sarı sendikalar. Ayakta durecak halleri kalmamıştır ve tutunacak yer ararken el yordamı ile bulabildikleri sermaye duvarlarına tutunmak istemektedirler.

İşçi sınıfının gerçek, devrimci sendikaları ise demokratik mücadelelerinde işçinin çıkarları ve esenliği için yola devam etmektedirler. Sararanlara, sarışınlara ve son günlerini yaşayanlara bakmadan.

Benden söylemesi sarılık hastalığında istirahatın yararı çok fazladır. En önemli tedavi olarak hastanın istirahat etmesi önerilir. Bu nedenle artık iyiden iyiye sararmış olanlar, işçiler adına ahkâm kesmeği bırakarak istirahata çekilmelidirler. Belki böyle yeparlarsa onları tarih affetmez ama hiç değilse sarılık affeder de yok olmezlar.

işçi sınıfının birliği için:

Sendikamız 5 Haziran 1976 günü yapılacak olan olagan üstü genel kurulda, Yönetim kurulu ve Merkez yönetim kurulunun 7 Nisan günü DİSK'le (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) katılma kararını görüşecektir.

Bilindiği gibi sendikamız Merkez Yönetim Kurulu 26 Haziran 1975'te İstanbul'daki toplantısında TÜRK-İŞ'ten ayrılma kararı almıştı, Merkez yönetim Kurulunun bu kararı 3 Agustos 1975'te Ankara'da toplanan olağan üstü genel kurulda görüşülerek onaylanmıştı Sendikamız 3 Ağustos1975'ten bu yana bağımsız olarak devrimci uğraşını sürdürmekte idi Sendikamız, İşçi sınıfının devrimci uğraşının ancak birlik içinde yapılacağı inancında olduğu için DİSK'le bütünleşme kararını almıştır. Bu karar 8 Nisan günü bir bildiri ile kamu oyuna duyurmuştu.

Sendikamız Merkez yönetim kurulu kararının açıklanmasında "Neden Türk-İş değil" bölümünde tüm gerçekler ortaya konmuştur. Bu hazırlanan rapor 5 Haziran 1976 günü yapılacak olağan üstü genel kurula sunulacaktır. Genel kurulumuz sonrası birde devrimci santçıların oluşturacağı bir şölen hazırlanmıştır. Bu şölende gösteri yapacak olan sanatçılar ülkemizin ünlü devrimci sanatçılarıdır.

Genel Kurulumuza 250 delege katılmaktadır.

"NİÇİN TÜRK-İŞ DEĞİL

Türk-İş, Amerikadan ithal ettiği ideoloji ve sendikacılık modeliyle, işçi sınıfımızın ekonomik, sosyal ve siyasal örgütlenmesine, Anayasal hak ve özgürlüklerin kullanılmasına, bağımsız, antiemperyalist bir iç ve dış politika izlenmesi çabalarına, emekçi sınıf ve grupların güçlenip, kendi haklarını savunmak için giriştiği tüm eylemlere, örgütlenme olanaklarından yoksun bırakılmış tarım, orman işçileriyle, memurların sendikal haklara kavuşturulmasına, sosyal güvenliğe kavuşmalarına, karşı duran, engelliyen, işçi sınıfının tarihsel görevini bilerek ihmal etmiştir ki buna ihanet denir.

Bu politikanın adı "Partilerüstü politika" dır. Bu yıl, Nisan ayı içinde, bu politikanın terkedileceği görüntüsü verilerek yapılan genel kurul toplantısının sonunda varılan kararlar ve yapılan tüzük değişiklikleri bir kez daha ortaya koymuştur ki, Türk-İş'in yönetimine el koymuş bulunan bir klik, işçi sınıfının bir büyük kuruluşunu, sermayenin ve sermayeci partilerin çizgisine getirmek görevlerini başarıyla yapmaktadırlar.. Şimdiye kadar, muvazaacı sendikacılık yaptığını gördüğümüz bu klik, şimdi artık, açıktan açığa "pazarlıkçı sendikacılık" ta karar kılmışlardır. Yaptıkları tüzük değişikliğiyle, hangi siyasal kuruluşu destekliyeceklerini kararlaştırırken, seçimlerin ilânına bir hafta kala partilerden koparacakları kontenjen milletvekilliği sayısının rol oynayacağını hukuksallaştırmışlardır.

1976 Türkiyesinin içinde bulunduğu rejim bunalımlarının, ekonomik çöküntünün, enflasyon baskısı altında halk kitlelerinin ezilmesinin, sokaklarda gençlerin kurşunlanmasına kadar varan faşist çeteciliğiyle, sermaye sınıfları açıkça yönetimi kendi denetimleri altına almışlardır.

TÜRK-İŞ :

- İşçi sınıfının tarihsel sorumluluğunu kavrayıp, bilinçli sendikacılık yapmadığı ve yaptırmadığı,
- Toplumun ekonomik ve sosyal sorunlarına çözüm getirecek çalışmalar yapacak yerde, sermaye ile işbirliği içine girdiği,
- Ülke yönetimini demokratlaştırıcı girişimleri destekliyeceği yerde, sermaye diktasının, faşizmin en ilkelini uygulamaya çalışan MC iktidarının kuyruğuna takılıp gittiği,

- İşçi sınıfını bölüp parçalıyarak zayıf düşürücü tertiplerin ya içinde ya da başında bulunduğu,
- Kamu görevlilerinin, hizmetler kesiminde çalışanların, tarım kesimindeki işçilerin ve tüm emekçilerin örgütlenme özgürlüklerini desteklemediği,
- Antiemperyalist ve anti kapitalist mücadele yapan demokratik kuruluşların yanında değil, karşısında tavır aldığı,
- Başındaki kliğin kişisel çıkar peşinde koşmasına göz yumduğu,

gerçeğinden hareket eden Devrimci Genel-İş Sendikası, Türk-İş'ten kopmayı bir onur ve şeref görevi saymıştır. Genel Kurulumuzun geçen yıl Ağustos ayında toplanıp verdiği bu karar, dünya ve Türk işçi sınıfının tarihi içinde gerçek değeriyle yerini bulacaktır.

Bu nedenle, tüm Genel-İş üyesi işçiler, vicdan huzuru ve görevini yapanların rahatlığı içindedir."

Raporda yukarıdaki açıklama yapıldıktan sonra" SINIF İDEOLOJİSİ VE GENEL-İŞ" adlı bölümde, "Genel-İş Türkiye deki işçilerin, Dünya işçi sınıfının bir parçası olduğunu bu nedenlede Türk-işçi hareketinin dünya işçi sınıfı ideolojisinden soyutlanmayacağınıkabul eder." denilerek Merkez yönetim kurulunun açıklaması şöyle sürdürülmüştür;

Türkiye'nin emekçileri 12 Mart 1971 de yapılan darbenin ardında, yerli ve uluslararası sermayenin örgütlenmiş gücünün bulunduğunu iyi bilmektedir. Gene Türkiye'nin tüm uyanık insanları gibi, işçilerimiz ve öteki emekçilerimiz çok iyi bilmektedir ki, sandıktan bir demokratik halk iradesi olarak değil, Parlamento içi bir takım pazarlıklarla oluşan MC iktidarı, aslında işbirlikçi sermaye çevrelerinin mimarlığında kurulan bir çıkar ittifakıdır.

Demek ki, sermaye sınıfları, kendi çıkarlarını korumak ve egemenliğini sürdürmek için, bazen askeri darbelere, bazen de, siyasal tertiplere başvurmaktan çekinmemektedir.

İşçilerimizin ve onların doğal müttefiki olan öteki emekçi grupların, sermayenin bütün bu yöntemlerini, araçlarını ve amaçların iyi bilmeye, iyi değerlendirmeye ve buna karşı kendi ideolojisinin gereklerini yapmaya hazır olması şarttır.

Genel-İş Sendikası daha 1968 de yaptığı Kongresinde, işçi sınıfının kendisiyle birlikte öteki emek gruplarının, ekonomik, sosyal ve siyasal sorunların çözümü ve emeğin sömürülmesinin son bulacağı bir toplum düzeninin kurulmasında işbirliği yapmaya çağırmıştır.

Oyıllarda, Türk-İş'ten ayrılıp, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nu (DİSK) kuran sendikalar ve sendikacıların çabalarını takdirle karşıladık. Kendileriyle ilkelerde ve amaçlarda değil, işçi sınıfının daha büyük bir gövdede buluşarak harekete geçmesi konusunda, zamanlama ve yöntemde tartışmalarımız oldu. Öte yandan, işçi sınıfına gerekli teorik ve pratik kazandırılmadan, bir takım aydınların kurduğu sosyalist partilere taban oluşturma çabalarının, sınıf ideolojisinin gerçekleştirilmesinde isabetli bir girişim olmadığı kanımızda samimiydik. Bir süre daha Türk-İş içinde kalarak, sendikaların siyaset dışı kalamayacaklarını, işçi sınıfının tarihsel görevini yapmayan sendikal üst kuruluşların işçilere ve tüm emekçilere ihanet içine girmiş sayılacaklarını söylemeye devam ettik. Olaylar yanıldığımızı değil, haklılığımızı ortaya koymuştur, DİSK'i kendisine taban yapmak istiyen bir parti, işçi sınıf ideolojisinden soyutlanmış bir sosyalist proğram ve kadroyla ortaya çıktığı için, kapitalizmin saldırılarından önce, kendi iç tartışmaları nedeniyle dağılıp gitti. Genel-İş olarak öne sürdüğümüz argumanları benimseyip, genel stratejimizde bizimle birlikte olan bir çok kuruluş, Türk-İş'in nasıl bir sermaye yanlısı kuruluş haline dönüştüğünü görmüşlerdir.

Genel-İş olarak, inandığımız sendikacılık ve toplum düzenin sağlam temellere oturmasını sağlıyacak teorik ve pratikler içinde, üyelerimizi hazırlama çalışmalarına önem verdik. Genel Kurullarımızın onayladıkları kararlar çerçevesinde yaygın ve yoğun eğitim proğramları uyguladık. Üyelerimizin sınıf bilincine kavuşması büyük oranda sağlanmış bulunmaktedir. Çalışmalarımız yalnız kendi sendikamızın üyelerini değil, aynı zamanda, aynı ilkeleri ve görüşleri paylaşan kardeş sendikaların mensuplarını da kapsamıştır.

Türk-İş'ten ayrılıp bağımsız kaldığımız bir yıla yakın süre içinde, işçi sınıfının kendi ideolojisini başarıyla uygulamaya koyması bakımından, büyük gövdede toplanıp, devrimci kitle örgütleriyle birlikte faşizme karşı savaş için gerekli eylemlerde bulunulmuştur.

Daha sonra açıklamada"NİÇİN DİSK bölümünde şunlara yer verilmiştir.

NİÇİN DİSK?

Genel-İş'in Merkez Yönetim Kurulunca alınan kararı, şimdi Genel Kurulumuza getirmiş bulunuyoruz. Bu karar, Genel-İş Sendikasının savunduğu ve benimsediği ortak ilkeleri paylaşan, sınıf sendikacılığında başarılı çalışmalar yapan, kapitalizme karşı mücadelede, ideolojimizi başarıyla ortaya koyan üst sendikal kuruluş olarak gördüğümüz Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonuna katılmayı öngörmektedir.

1967'de kuruluşundan bu yana, giderek güçlenen Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun, 1 Mayıs 1976 İşçi Bayramı nedeniyle bir kez daha ortaya koyduğu şiarlar ile Genel-İş Sendikasının temel görüşleri arasında büyük bir paralellik vardır. Kapitalizmin ülkemizde ve dünyada giderek devleşen ve kendi arasındaki çelişkileri bir yana iterek, bütünleşen çabalarını yenmenin yolu, Türkiye' de ve bütün dünya'da işçi sınıfının ekonomik ve siyasal örgütleri arasında daha büyük bir dayanışmayı sağlamak, daha büyük bir gövdede toplanıp mücadelenin etkinliğini artırmaktır.

DİSK'e katılmamızda bu olguların büyük rolü olmuştur.

Son 10 yıl içinde, Uluslararası kapitalizmle iyice bütünleşen ve Çok-uluslu şirketlerin mahalli distribütörleri durumuna dönüşen yerli işbirlikçilerin ülkemizde zaman zaman sahnelediği dikta hevesleri karşısında, işçi sınıfının ortak stratejisi, DİSK'in 1 Mayıs 1976 bildirisinde kesinlikle belirtilmiştir. Genel-İş olarak :

- **Sermayenin, uluslararası şirketlerin desteğinde, ülkemizde kurulmaya çalışılan FAŞİZM'e karşı oluşta,**
- **Emeğe ve emekçilere, sömürü malzemesi gibi bakan kapitalizme karşı, demokratik sosyalizmi kurma savaşında,**
- **Savaş kışkırtıcısı, yağmacı, halkımızın ve tüm dünya emekçilerinin baş düşmanı emperyalizmin kahredilmesi mücadelesinde,**
- **Bağımsız, sömürüsüz, yabancı ipoteklerden ve üslerden arınmış bir Türkiye kurma çabamızda,**
- **Türkiye'nin tüm yurtseverlerinin, demokratlarının, devrimcilerinin ekonomide, siyasette, sosyal politikada birleşerek, demokrasiyi en gerçek biçimi ve en doğru içeriği ile kurma uğraşımızda, DİSK' le bütünleşmeye karar vermiş bulunmaktayız.**

Yüz bin kişilik Genel-İş'in katılmasıyla, uzlaşmacı, muvazaacı, pazarlıkçı sendikacılığın, kapitalizmin emrine girip siyaset bahşişçiliği yapan Türk-İş'in ve ihanet içindeki yönetici kliklerin tertipleri bir kez daha yenilmiş olacaktır.

İnanıyoruz ki, işçi sınıfının bilincine ve ideolojisine uygun tavırlar koymaya kararlı öteki sendikalarımız da aynı harekete katılacaklardır. Böylece, Türkiye'de işçilerin devrimci bir örgütte toplanıp görüş ve eylem birliği yapmaları sağlanacaktır.

YAŞASIN TÜRKİYE İŞÇİLERİNİN DEVRİMCİ SENDİKAL BİRLİĞİ!..

tunç, işçi sınıfını bir kez daha satti...

Tüm gerçekler bir yana bırakılarak 5 kişilik milyonlarca işçi ailesi açlığa mahkûm edildi. Türk-İş yöneticilerinin bilimsel gerçekleri bir yana bırakarak ortaklık yaptıkları sermaye sınıfına işçileri sattılar. Ve Asgari ücret 60 TL. brüt bu ücretten işçinin eline net 48 TL. geçecek. Ve artan fiyatlar karşısında 5 kişilik bir işçi ailesinin reisi emekçi % 25 artan ekmeği bile evine götüremiyecektir.

Sınıf bilincini bile kabul etmekten ırak olan Tunç ve ortakları gün geçtikçe artan fiatlar altında ezilen emekçilerin omuzundaki yükü bir kat daha artırdılar. Ülkemizde ilk kez oynanmayan oyunlardan birisi daha oynandı kapalı kapılar ardında. İlk kez işverenler bu asgari ücret tesbitine karşı çıkmadılar. Genel-İş Emek olarak işçilikten bihaber Tunç'un ve işbirlikçisi sermayenin bu konuda işbirliği yaptığını açıklamıştık. O gün söylediğimiz gerçekleşti Türk-İş milyonlarca işçi ve ailesini açlığa itti.

Aslında Türk işçisinin gerçek temsilcilerinin olmadığı bir komisyonun saptadığı asgari ücret geçerli değildir. Türk-İş Türkiye işçi sınıfını temsil edemez. Ona bu yetkiyi kimse vermedi. İşçi ve ailesini sermaye sınıfına satmaya ve onun üzerinde pazarlık etme yetkisini Türk işçisi onlara vermemiştir, vermeyecektir.

İşçi sınıfının siyasal yaşantıda ağırlığını duyurmak istemesini yıllarca engelleyen Türk-İş yöneticileri gerçek işçi temsilcilerinin Asgari ücret komisyonu ve benzeri komsyonlara girmesini engellemektedirler. Bu engellemeyi işbirliği içinde bulundukları sermaye sınıfı ve siyasal iktidarla ortaklaşa olarak gerçekleştirmektedirler.

Patronlarla algülüm - vergülüm politikası içinde olduklarını söylediğimiz Türk-İş yöneticileri Asgarj ücret tesbitinde bu politikayı gütmüşlerdir. Bundan aylar önce Türk-İş'in pek ünlü Genel Başkanı Tunç Asgari ücret için 60 TL. isteyerek işçi sınıfını patronlara satmıştır. Hiç bir bilimsel gerçeğe dayanmayan gülünç bir istem 60 TL. Sayın Tunç ve ortaklarına sorumuzu yineleyelim ' Neye dayanarak 60 TL". Kurusoğanın 15 TL.'ye yükseldiği ülkemizde 60 TL. lık asgarj ücretten bir işçinin eline ancak 48 TL. geçecektir. Sayın Tunç'a soralım bu 48 TL. ile pazardan evinize ne götürebilirsiniz? Bunun hesaplarını hiç yaptınız mı? Sırça köşkünüzün civarındaki gıda maddeleri satan satıcılara uğradınız mı? Bilimsel araştırmasını hangi kuruluşlara yaptırdınız? Tüm bunları yaptınız da ondan sonra 60 TL. lık asgari ücreti istediniz ise size söyliyecek hiç bir şeyimiz olamaz. Yok bunları yapmadınız ve işbirliği içinde olduğunuz patronların çıkarlarını düşündünüz ise bizim size emekçiler olarak çok söyliyecek sözümüz vardır. Size kısaca şunu söyliyelim SİZLER İŞÇİ DÜŞMANISINIZ...

Siz işçi sınıfını temsil edemezsiniz. Siz, bizler adına komisyonlarda karar veremezsiniz. Aldığınız tüm kararlar geçersizdir. Siz ancak MC gibi dört başlı iktidarı temsil edersiniz. Emekçiler adına konuşamazsınız sizler tüm burjuva iktidarlarına dayanarak işçi sınıfının ezilmesini, sömürülmesini sağlamaktasınız.

Türk işçisini bir kg. et alamayacak bir ücrete tutsak eden kişiler, işçi sınıfı adına karar veremezler. Tüm kamu oyu sizlerin yapısını bilmektedir. Amacımız işçi sınıfını uyutmaktır. Ama artık Türk işçisi uyandı ve kendisinin öz kuruluşu olan devrimci işçi kuruluşlarının çatısı altında bütünleşmektedir. İşçi sınıfına yaptığınız bu ihanetlerin hesabını soracaktır.

Yıllardır işbirliği içinde bulunduğunuz sermaye sınıfının çıkarları için 5 kişilik milyonlarca işçi ailesini açlığa mahkûm ettiniz Bay Tunç ve ortakları. Bu yaptıklarınızın hesabını günü gelince teker teker vereceksiniz. Kişisel çıkarlarınız ve yönetiminizin garantisini veren sermaye sınıfının çıkarlarını milyonlarca işçi ailesini açlığa iterek korudunuz. Gerçekten bu başarınız kutlu olsun... Sizden daha başka bir eylem beklemek safdillik olur doğrusu...

Sayın Tunç bir şeyi engelleyemeyeceksiniz, buna ne işbirliği yaptığınız ve bugün 48 TL.'ye sattığınız sermaye sınıfının gücü işçi sınıfının devrimci örgütlerde bütünleşmeyi engelleyemeyecektir. Sizde ortaklarınızda çağın karanlığında yitip gideceksiniz.

TÜRK-İŞ YÖNETİCİLERİ ORTAKLARINIZIN ÇIKARI İÇİN İŞÇİ VE AİLESİNİ AÇLIĞA MAHKÛM ETTİNİZ.

işçi sınıfı üzerine oyunlar

kemal anadol

Anayasa madde 47 "İşçiler, işverenlerle olan münasebetlerinde iktisadi ve sosyal durumlarını korumak veya düzeltmek amacıyla toplu sözleşme ve grev haklarına sahiptirler. Grev hakkının kullanılması ve istisnaları ve işverenlerin hakları kanunla düzenlenir" demektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası böyle demektedir ama gelin görün ki işçinin işverene karşı anayasal silâhı olan grev hakkı üzerinde çeşitli oyunlar oynanmaktadır. Anayasanın toplu sözleşme ve grev haklarıyla ilgili maddesi bu kadar açıkken ve ülkemizde işverenlerin başvurduğu lokavt uygulamasının hukuki geçerliği tartışılırken işverenler grevi bile ortadan kaldıracak yeni tertipler peşindedirler. Büyük işyerlerinde uygulanması pek kolay olmasa bile az işçi çalışan yerlerde grev yapacak sendikayı çok zor durumda bırakacak ve bu Anayasal silâhın işyerlerinde grev uygulamasından doğan zararlarını sigorta şirketlerine tazmin ettirme yoluna başvurmaktadırlar. Böylece Anayasal hakkını kullanan işçi sınıfının yasal hakları dolaylı biçimde elinden alınacaktır. Ücret ve diğer sosyal haklarını alabilmek için örgütlendikleri sendikalar aracılığı ile toplu sözleşme görüşmelerinde uzlaşmaya yanaşmayan işvereni zor durumda bırakmak amacıyla başvurulacak grevlerde işçiler çaresiz hale geleceklerdir. Zira muhtemel zararlarını sigorta şirketlerine sigorta ettiren işveren için grev bir ay hatta bir yıl uzamış önemli olmayacaktır. Böylece uzayıp giden grevlerde işveren sırtüstü yatacak grevin kırılmasını bekleyecektir.

Bu Anayasa dışı uygulamayı önlemek isteyen İstanbul Milletvekili Engin Ünsal, Millet Meclisi Başkanlığına bir yasa önerisi vererek yapılacak grevlerden dolayı işverenin veya işverenlerin uğrayacağı zararların özel veya tüzel kişilerce tazmini için yapılan anlaşmaların geçersiz sayılmasını istemektedir. Öneriyi görüşen Millet Meclisi Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu içtüzüğe göre Anayasaya komisyonundan görüş isteyince konu Anayasa komisyonuna geldi. Komisyonda yapılan görüşmeler Cephe iktidarı ve onların temsilcilerinin gerçek kimliğini bir kez daha ortaya çıkardı. Cephe temsilcileri bu yasa önerisinin Anayasaya aykırı olduğunu zira sözleşme özgürlüğünü ortadan kaldıracağını işçi sınıfının Anayasal silahının elinden alınmasına göz yuman cephecilerin tüm çabalarına rağmen Sayın Ünsal'ın önerisinin Anayasa aykırı olmadığına sadece bir oy farkla karar verebildik.

Bakalım emekçilerden yana bu yasa önerisi Millet Meclisi genel kuruluna gelincecepheciler hangi oyunları tezgahlayacaklar?

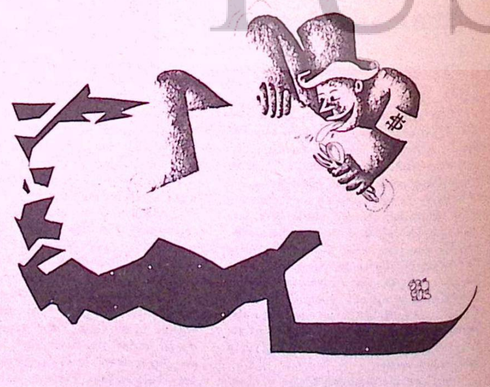

AÇILMAMIŞ KARTLAR

doç. alpaslan ışıklı

Geçtiğimiz günlerde işverenler adına, MC hükümetine yönelik bazı eleştirilerin ortaya konulduğuna tanık olduk. İşverenler, sendikaların tutumundan hoşnut olmadıklarını ifade ediyorlar ve hükümetten mevcut ekonomik durumla ilgili değerlendirmelerini ve bu durumun nedenleriyle ilgili görüşlerini açıklamasını istiyorlardı.

Başbakanın bu eleştiriler hatırlatıldığı vakit verdiği cevap, ilk bakışta uyandırdığı izlenimin aksine, bir hayli anlam yüklüdür. "Neymiş şikâyeti hükümetten? Hükümetten şikâyetçi olanın şikâyetini ortaya koyması gerekir" demektedir. Başbakan. Bu ifadeler, gerek sözkonusu şikâyetlerin işverenlerce ortaya konulmasının gerekse bu şikâyetlerin gereğinin hükümetçe yerine getirilmesinin zor olduğunu belirliyor gibidir.

Bu hükümeti, kuruluşunu izleyen günlerde, önem verdiği bir sözü yerine getirmek isteyenlerin titizliği içinde, işçi - işveren ilişkilerini ilgilendiren bazı sorunlar üzerine hızla eğilmişti.

Önce ele alınan, **"sendika enflasyonu"** olarak adlandırılan sorun oldu. Özellikle, örgütlü işçi çalıştırmaya yeterince alışmamış güneyli sanayicilerden doğduğu anlaşılan bazı önerilerin gerçek niteliğinin işçi sendikaları tarafından anlaşılması zor olmadı. **"Güçlü ve tek sendika"** gibi formüllerin arkasında bazı sendikaları kapatmak, sendika hakkını sınırlamak özlemlerinin yattığı ileri sürülerek çeşitli tepkiler ortaya konuldu.

Aslında, denenmek istenen yol, yeni değildi, daha önce denenmişti.

Böyle bir yolun sonunun 15 - 16 Haziran olduğunu daha önceki deneyler ortaya koymuştu. Herhalde, MC hükümeti de bunu bildiği için olacaktır ki bu konuyu terketti veya en azından daha uygun bir zamana erteledi.

"Ücretlerin dondurulması" yolundaki girişimler, öneriler, MC hükümetinin çalışma hayatına ilişkin diğer bir sorunu olmuştur. Böyle bir çözümü ise Türk - İş'e bile benimsetmenin olanaksız olduğu çabucak anlaşıldı. O günlerde, yaklaşan, Türk - İş Genel Kurulunun CHP ye ve dolayısiyle sola yarıyacak bazı gelişmelere sahne olacağı beklenmekteydi. **"Ücretlerin dondurulması"** konusu da belki biraz da bu beklentiyi gerçekleştirecek sonuçlar doğurabileceği için üzerinde fazlaca durulmadan donduruldu.

Şimdi Türk - İş Genel Kurulu atlatılmış bulunuyor. Üstelik bu genel kurulun da herhangi bir değişme getirmemesi sağlanmıştır. Genel Kurul ertesinde hemen hepsi kamu kesiminde örgütlenmiş olan Türk - İş'e bağlı çeşitli sendikalar, toplu sözleşmeler yaptılar ve MC hükümeti ötedenberi özel kesime kıyasla daha kolay taviz verilebilen bu kesimde sendikalarla uyuşmazlığa düşmemenin yollarını buldu.

Ancak, özel kesimde aynı rahatlığı bulmak olanaksız. Genellikle DİSK'e bağlı sendikaların egemen olduğu özel kesimde yürütülecek ücret pazarlıklarının kamu kesiminde sağlanan ücret artışlarından bağımsız yürütülmesi beklenemez.

İşte bu sırada işverenlerin şikâyetleri canlanmış bulunuyor.

İşverenlerin şikâyeti nedendir? Başbakan da bu konuda açıklık olmadığını söylüyor, demiştik.

Başbakan Yardımcısı Erbakan, geçenlerde grev hakkının özünü ilgilendirecek biçimde grevlerden yakınmaktaydı. Aslında Başbakan da çimento darlığını grevlere bağlıyan demeçleriyle konunun bir yanına değinmiştir.

Bütün bu beyanlara rağmen, işverenlerin şikâyetlerinin ne kendi ağızlarından ne de MC'nin önde gelen ağızları tarafından yeteri açıklıkla gündeme getirildiği gene de söylenemez. Çalışma Bakanlığı tarafından yalnızca yürütüldüğü açıklanmış bulunan, niteliği belirlenmemiş bulunan yeni yasa değişiklikleriyle ilgili çalışmalar da bir yandan sürdürülmektedir.

Bu konuların yeterince açıklık kazanması için daha da elverişli bir ortam mı bekleniyor dersiniz?

SOLCU OLMAYAN MİLLİYETÇİDE OLAMAZ

mustafa tığlı
(Eski AP. Senatörü)

Mademki anayasa hükümleri, devletin bütün müesseselerini ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır, (Mad. 8) O halde solculuk bir anayasal zorunluluktur. Anayasamıza dayanan bu solculuğun temelinde yatan düşünce de, üstün insan ahlâkı yatar. Bu nedenle anayasamız, başlangıç maddesiyle, kader ve tasa ortaklığı şuuruna dayanan Türk milliyetçiliğini getirerek, liberal sermayenin tesis ettiği bütün sömürü düzenini yıkıp atmıştır. Gerçekten, tasa ortaklığı dışında, üstün insan ahlâkı ne mevcut olmuştur ne de düşünülebilir. İşte böyle bir milliyetçiliği getiren anayasamızın, hazırlanmasında, birinci derecede hizmeti geçmiş olan, milli birlik komitesi ile, kurucu meclisin üye ve yorulmak bilmiyen komisyon sözcüleri ve bilim adamları için, hiç şüphe yok ki, ulusumuzun ebedi minnet ve şükranına bir neden olacaktır. Gene hiç kuşku yok ki, bu anayasamızın bu yüce dâvasını anlamış bir iktidara millet kavuştuğu gün, 19 Mayısların, 30 Ağustosların, anlamı ve davası bütün kemali ile ortaya çıkmış olacaktır, dedikten sonra konumuza dönelim, gerçekten dâvası tasa ortaklığı olmıyan toplumların, ne milliyetçiliği söz konusudur, ne de mutluluğu. Aşiret hayatı onun kaderidir. Aşiret hayatı devam etsinki, yarattığı kira hukuku ile faiz, hukuku ile, kefalet ve teminat hukuku ile, liberal kapitalizm, özgür sermaye, sömürüsüne devam edebilsin. İşte asırlar boyu tarlada köylümüzü, şehirde işçimizi sömüre sömüre, bizi bu günlere ve bu hâllere getiren, emeksiz kazanç düzenine ve düzenbazına dur diyen bu anayasamız, solculuğun sosyâl düşüncenin yüce davasını bütün gerekleri ile birlikte getirmiş, tarihi kökenine ve tarihi geleneğine sadık kalınarak da buna sol demiştir. Sağın bencil zihniyetinin yarattığı, vurgun ve soygun düzeni, sömürüsüne devam edebilmek için, saran kuşku ile, anayasamızın tesis ettiği solun ve sosyâl devletini, komünistlikle suçlıyarak onu dejenere etme gayreti içinde girmiştir. Bu savaş, yalnız bizde değil, sömürünün olduğu her ülkede açılmıştır, ve her ülkede sömürü, kapı dışarı olma yolunu tutmuştur. Bizdede bu savaş açılmış ve mutlaka Atatürk'çülüğün bu son savaşının son zaferi kazanılacaktır.

ANAYASAMIZIN SOLCU İLKELERİ

Anayasamızın en yüce inanç içinde getirmiş bulunduğu tasa ortaklığı milliyetçiliğini geregi olarak, sosyâl devlet devrimini, yaparak, devleti Türk vatandaşının tasasına ortak olmaya yönelterek, top yekün ulusun, insanlık haysiyetine yaraşır şekilde yaşamasını emretmiştir. Somut ilkelerinide beraberinde getirmiştir.

36 cı maddesile kabulettiği mülkiyet ve miras hakını, ihtiyaç ve kamu yararı ile sınırlıyarak, asalak sermayeye özgü bir sömürü imtiyazı olmaktan çıkarıp bütün halkın istifadesi olanağını getirmiştir.

37 ci maddesiyle, devlet içinde ülke sahibi olma istidadı yaratan toprak ağalığını yıkarak, toprağı, nasırlı ellerin sahib-i ne kavuşturmuş, böylece sömürüsüne son vermiştir.

38 ve 39 cu maddeleri ile, kamulaştırma ve devletleştirme, vergi değeri esasına bağlanarak kamu yararının, özel çıkarlara feda edilmesi önlenmiş ve müstakbel büyük reformun yapılabilmesi imkân dahiline sokulmuştur.

41 ci maddesile, ekonomik hayatın, tam çalışma esasına göre düzenlenmesi emrolunarak, tefeciliğin, fırsatçılığın emeksiz soygunun, bir kelime ile, özgür kapitalizmin kökü kazınarak, işlâminda başlıca davası olan emeğin, namus ve şerefi iade olunmuştur.

42 nci maddesile çalışmak, yalnız hak değil, aynı zamanda bir ödev olduğu kabul olunarak insan haysiyetinin bağlanarak, evini bile vatandaşına çok gören asalak sermayenin zaruret sömürücülüğüne darbesini kesin olarak indirmiştir.

SAĞCILIĞIN SÖMÜRÜSÜ

Anayasamızın getirdiği bu insancıl ilkeler karşısında, Türkiyemizin durumunu bir tetkik edelim de solculuk nasıl bir insan olma dâvası imiş, sağcılık nasıl bir soygunculuk, nasıl bir vurgunculuk imiş bir görelim.

— 10 kişinin onar milyon koyarak kurdukları özel bankacılığın amacı, faizcilik yolu ile, hissedarların onar milyonlarını oturar, ellişer milyona çıkarmak değildir de nedir. Bu, emeksiz kazancın soygunu değil de nedir.

— Bir buçuk milyon konut, bir o kadar iş yeri kirasının senelik miktarı 30 milyarı geçiyorsa, bu, toprak için toprağa düşmüş bir neslin evlâdını soyguna mahkûm etmek değilde nedir.

— 140 milyarlık mevduata verilen milyarlarca liralık faiz, çalışanların alın teri değilde nedir?

— Batının lüks gıda maddesinden, lüks eşyasına kadar ne varsa hepsi, bugün çarşı pazarı dolduran bir meta haline gelmiş ise, bu imtiyaz sahibi özgür sermayenin, bizi düşmanlarımıza soyduran vicdansız gayreti değilde nedir?

— Milyonlarca mensubu bulunan ziraat odaları ve şoförler derneği durup dururken, bunların muhtaç olduğu makine, otomobil ve yedek parçalarının ithali, özgür sermayenin imtiyazı haline gelmiş ise, bu asalak sermayenin sömürüsü değilde nedir?

— Emlâk spekülâsyonunun senelik miktarı milyarları aşıyorsa, bu, gene toprak için toprağa düşmüş bir neslin evlâdının muhtaç olduğu bir karış arsanın, ona çok görülmesinin vahşeti değilde nedir?

— Bugün 45 bin dernekten 35 bini kumarhane haline gelmiş ise, bu, emeksiz kazanç ahlâksızlığının tablat haline gelmesinin bir sonucu değilde nedir?

— Bu soygun düzeninin sonucu olarak vatandaş, tüneyeceği yuvasını hergün arayan serçe kuşu gibi, bu anayasaya rağmen arar hale gelmiş ise, bu, sağcılığın soygun zihniyetinin bir eseri değilde nedir?

— En yaygın hale gelmiş bulunan gayrimenkul ipoteği, banka faiz hadlerinide aşan bir tefecilik değilde nedir?

Yukarıda sıraladığımız bu soygun düzeni, sağın sım sıkı sarıldığı bir düzen olduğuna göre, bizde sağcılık ve onun sağ particiliği, soygunculuk değilde nedir. Sağcılık altta kalanın canı çıksın diye bir bencillik değilde nedir. Sen kazan ben yiyeyim, sen çalış ben böleyim diyen bir zihniyet değilde nedir. Karşı olduklarını söyledikleri komünizme hizmet etmek değilde nedir. Emeğin namusu peşinde olan, fırsatçılığa, emeksiz kazanca karşı olan sol ve solculuk komünizminde karşısında demek değilde nedir.

BEĞENİLMEYEN ANAYASA

İşte beğenilmiyen, hergün kötülenen anayasamız, bu sömürü rezaletini ortadan kaldıracağı için sömürünün hedefi olmuştur. Liberal kapitalist, özgür sermayecî, yani sağcı, bundan intikamını almak için, eskisi gibi rahatça sömürebilmek için her çareye baş vuracaktır. Akıttığı kadar devrimci kanı akıtacaktır. Karşı devrim budur. Yeni anayasamızın tetvininde gösterdiği öncülük kadar, onun bugün amansız savunuculuğunu yapan, tabii senatör düşmanlığınında nedeni budur. Solcu milliyetçi olamaz demelerininde sebebi budur. Fakat biz sonsuz inanç ve güvenle, vaktiyle senatoda çok dediğimiz gibi, bugünde diyoruz, yarında demeye devam edeceğiz ki, devrimin fazıletine ermiş, her devrimci, kanı daha ne kadar akarsa aksın, davasına Gandi gibi sadık kalarak, sağın bu soygununun mutlaka hakkından gelerek anayasamızın, bütün ulusun insanlık haysiyetine yaraşır şekilde yaşaması davası muzaffer olacaktır. Çünkü Atası ona emrini vermiştir. Çalış, güven, övün. Çünkü bu emir insanca yaşama emridir. İnsan olma haysiyetinin emridir. Çünkü bu, devrim şuuru ile kurulup yoğrulmuş, Türk ulusunun Atatürkçülüğü davasıdır. Milliyetçilikte budur, mukaddesatta budur. Bu dava ile dolu olmıyan veya davası bu olmıyan, tasa ortaklığı şuuruna ermiyen, yani solcu olmıyan, milliyetçide olamaz diyoruz biz.

Tasa ortaklığı şuurunun dışında kalan, hissi milliyetçilikler, din milliyetçiliği, ırk, hanedan ve saltanat milliyetçilikleri, asırlar boyu denenmiş, perişanlıktan başka birşey getirmemiştir. İlim çağının başlamadığı dönemde, bu tür milliyetçilik, gerçi, kıtaları birbirine katmıştır, akıl almaz fütühat yaratmıştır. Yaratmıştır ama, ilim çağının başlaması ve hümanist duyguların yücelip yayılması sonucu, yalnız biz değil, birçok fatih millet, kendi öz yurduna çekilme zorunda kalmıştır. Ve ne çareki bu öz yurdunda da baykuş yuvalarından başka birşey bulamamıştır. Bu nedenle devrim anayasamız, milletimizi, medeni insanlık camiasının şerefli bir üyesi olarak insanlık haysiyetine yaraşır şekilde yaşaması için, tek çareyi, tasa ortaklığı şuuruna dayanan milliyetçilikte bulup getirmiştir. Mutlu olsun milletimize.

ÖRGÜTTEN HABERLER

sözleşmeler devam ediyor

Gaziantep Otobüs Elektrik Su İşletmelerini de kapsayan sözleşme görüşmeleri Gaziantepte başlamış ve Ankara'da imzalanmıştır. Üyelerimize üstün ve ileri hakların alındığı sözleşmenin imza töreni.

Sendikamızın 432 Belediye ile ayrı ayrı sürdürdüğü toplu iş sözleşmeleri sonuçlanmaktadır. Daha önceki sayılarımızda da tamamlanan sözleşmeleri açıklamıştık.

1976 - 78 dönemini kapsayan bu sözleşmelerle üyelerimize yepyeni ileri haklar alınırken ülkemizde ilk kez işçiler yönetime katılmaktadırlar. Görüşmeleri bitirilerek imzalanan yeni sözleşmeler şunlardır.

KAYSERI BELEDİYESİ

Kayseri Belediyesi ile bir süredir yapılan görüşmeler tamamlanarak anlaşmaya varılmış ve Kayseri'de imzalanmıştır. Bu sözleşme ile Kayseri Belediyesinde çalışan üyelerimize şu üstün haklar alınmıştır.

- İki yıl için 65 TL. ücret zammı
- 5 TL. risk zammı
- 15 TL. yemek ücreti
- 40 günlük kıdem tazminatı
- 60 TL. çocuk zammı 500 TL. öğrenim yardımı
- Her yıl için 1 TL. kıdem zammı.

GAZIANTEP BELEDİYESİ

Görüşmelerine Gaziantep'te başlanan sözleşmenin imzalanması Ankara'da yapılmıştır. Ankara'da imzalanan sözleşme ile 2100 üyemize şu haklar alınmıştır.

- İki yıl için 75 TL. ücret zammı
- 10 - 15 TL. risk zammı
- 15 TL. yemek bedeli
- 60 TL. çocuk parası 500 TL. öğrenim yardımı.

MALATYA BELEDİYESİ

Malatya Belediyesinde çalışan Genel-İş üyeleri adına sürdürülen sözleşme görüşmeleri tamamlanarak Ankara'da imzalanmıştır. Alınan ileri yeni haklar şunlardır.

- İki yıl için 50 TL. ücret zammı
- 10 TL. Risk zammı
- 60 TL. Çocuk parası, 500 TL. öğrenim yardımı
- 15 TL. yemek bedeli

GÜLTEPE BELEDİYESİ

Gültepe Belediyesi işyerlerinde çalışan üyelerimiz adına yapılan sözleşme ile şu haklar alınmıştır.

- 55 TL. ücret zammı
- Yemek bedeli 20 TL.
- Çocuk parası 50 TL. 400 TL. öğrenim yardımı
- 40 günlük kıdem tazminatı

PAZAR (RİZE) BELEDİYESİ

Pazar Belediyesinde çalışan üyelerimamlanarak imzalanmıştır. İmzalanan bu sözleşme ile şu haklar alınmıştır.
mamlanarak imzalanmıştır. İmzalanan bu sözleşme ile şu haklar alınmıştır.

- 45 TL. ık ücret zammı
- 16 TL. lık yemek bedeli
- 50 TL. çocuk zammı, 500 TL. öğrenim yardımı
- 10 TL. risk zammı.

GEBZE BELEDİYESİ

Gebze Belediyesi ile sürdürülen görüşmeler tamamlanarak imzalanmıştır. Alınan yeni haklar şunlardır :

- 60 TL. ücret zammı
- Çocuk parası 60 TL. 100 ve 300 TL. öğrenim yardımı
- Her yıl için 1 TL. kıdem zammı
- 40 günlük kıdem tazminatı

BULANCAK BELEDİYESİ

Bulancak Belediyesi ile yapılan sözleşmelerle şu haklar alınmıştır.

- 45 TL. ücret zammı
- 50 TL. çocuk parası ve 500 TL. öğrenim yardımı
- 10 TL. risk zammı
- 15 TL. yemek bedeli.

PAZAR (RİZE) BELEDİYESİ

Pazar Belediyesinde çalışan üyelerimiz adına imzalanan sözleşme ile şu haklar alınmıştır.

- 45 TL. lık ücret zammı
- 16 TL. lık yemek bedeli
- 50 TL. çocuk zammı ve 500 TL. öğrenim yardımı
- 10 TL. risk zammı ve 1 TL. (her yıl için) kıdem zammı.

ÇUMRA BELEDİYESİ

Çumra Belediyesi ile sürdürülen görüşmeler tamamlanarak toplu sözleşme imzalanmıştır. İmzalanan sözleşme ile şu yeni haklar alınmıştır.

- 40 TL. ücret zammı
- 20 TL. yemek bedeli
- 60 TL. çocuk parası 250 TL. öğrenim yardımı
- 0.75 TL. kıdem zammı (her sene için)

Görüşmeleri tamamlanarak imzalanan diğer toplu sözleşmeler şunlardır; BULDAN, SİNOP, BİTLİS, YAĞLIDERE, BALIŞEYH, ALMUS, NİKSAR, ZİLE, ALAÇAM, YAKAKENT, GERZE, YENİPAZAR, BİRECİK, İSLAHİYE, KAZAN, HAVZA, MERZİFON, SURUÇ, PAZAR (Tokat), DUMLU.

Diğer sözleşmeleri olanaklarımız ölçüsünde vermeye çalışacağız. İmzalanan bu sözleşmeler onbinlerce belediye çalışanlarına kutlu olsun.

Artvin Belediyesi ile yapılan sözleşmeyi imzalayan taraflar

Çarşamba Belediyesi ile yapılan sözleşmenin töreni

YEŞİLYURT BELEDİYESİ

İzmir Yeşilyurt Belediyesinde çalışan Genel-İş üyeleri adına imzalanan toplu iş sözleşmesi ile şu ileri haklar alınmıştır.

- 55 TL. ücret zammı
- 20 TL. lık yemek bedeli
- 50 TL. çocuk parası 400 TL. öğrenim yardımı
- 40 gün kıdem tazminatı

ARTVİN BELEDİYESİ

Artvin Belediyesi ile üyelerimiz adına sürdürülen sözleşme görüşmeleri ta-

Tarsus Belediyesinde imzalanan sözleşmenin törenine katılan taraflar

ÖRGÜTTEN HABERLER

ANKARA 2 NOLU ŞUBE

ÖNAL YENİDEN SEÇİLDİ

Sendikamız Ankara 2 Nolu Şube Genel Kurulu 16 Mayıs Pazar günü yapıldı. Ankara Belediyesi Zabıta Lokalinde yapılan Genel Kurul sonrası İsmail Hakkı Önal yeniden başkanlığa seçildi.

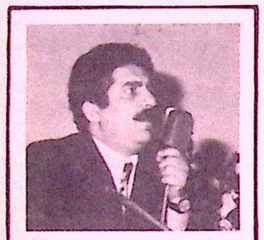

İsmail Hakkı ÖNAL

İsmail Hakkı Önal yaptığı açış konuşmasında İşçi sınıfının devrimci mücadelesini anlatarak, işçilerin ülke yönetimine ağırlıklarını koymasının gerekliliğini söylemiştir. Kalabalık bir konuk ve işçi kütlesinin izlediği Genel Kurulda Divan Başkanlığına Sendikamız Genel Başkan Vekili Ertan Andaş, Başkan Vekilliklerine İstanbul Anadoluyakası Şube Başkanı Tayyer Ergi, Ankara 1 Nolu Şube Başkanı Cemal Arslan seçilmişlerdir. Yazmanlıklara ise Hasan Topalak ve Şükrü Yemenici getirilmişlerdir.

Çalışma Raporu üzerinde Halis Erdem, Hakkı Altekin, Ahmet Sınmaz, Alişir Durmaz, Şevki Temel, Mustafa Önel, Bayram Büyüköz ve Ayhan Erdoğan konuşmuşlardır. Eleştirilere cevap veren Şube Başkanı Önal işçi çıkarlarını sınıfsal açıdan değerlendirdiklerini belirtmiştir.

Genel Kurulda konuşan Eğitim Uzmanlarından Osman Nuri Koçtürk işçi sınıfının beslenme sorunu üzerinde durarak sermaye sınıfının bu konudaki oyunlarını sıralamıştır. EGO Havagazı - Elektrik Şube Başkanı Naci Başsorgun yaptığı konuşmada ise işçi sınıfının devrimci doğrultuda sınıf mücadelesi vermesini istemiştir.

Genel Kurul çalışmaları sonucu yapılan seçimlerde İsmail Hakkı Önal yeniden Şube Başkanlığına getirilmiştir. Diğer Kurullar için yapılan seçimlerde şu sonuçlar alınmıştır :

YÖNETİM KURULU : Bayram BÜYÜKÖZ, Ahmet EROL, Muzaffer ÖZDEN, Mustafa ÇETİNER, Tevfik ÜNSAL, Nuri ÇALIŞKAN.

ONUR KURULU : Osman ERTUĞRUL, Mehmet TÜRKCAN, Yusuf AKGÜL,

DENETİM KURULU : Halis ERDEM, Kâzım BAŞTUĞ, İsmail YAŞAR.

Genel-İş Emek, yeni seçilen yöneticileri kutlar, işçi sınıfının devrimci uğraşında başarılar diler.

Divan Başkanı Andaş ve Divanın diğer üyeleri

Genel Kurula katılan delegelerin bir kısmı

ORDU

TİRYAKİ BAŞKAN

Genel-İş Sendikası Ordu Şube Genel Kurulu 16 Mayıs Pazar günü yapıldı. Konak Sinemasında yapılan Genel Kurulda Şube Başkanlığına Girişimci Kurul Başkanı Zeki Yaşar Tiryaki seçildi.

Kalabalık bir işçi ve konuk grubunun izlediği Genel Kurula siyasi parti temsilcileri de katılmıştır. Divan Başkanlığına Genel-İş Sendikası Genel Başkan Vekili Mustafa Sığan yardımcılıklarına Kayseri Şube Başkanı İsmail Çalışkan ve Trabzon Şube Başkanı Hasan Gürsoy seçilmişlerdir. Yazmanlıklara da Mustafa Şen, Mürsel Cörüt ve Yaşar Serdaroğlu getirilmiştir.

Konuk olarak Genel Kurulu izleyen siyasal parti ve devrimci kuruluşların temsilcileri birer konuşma yapmışlardır.

Konuşmacılar sendikaların bir toplu sözleşme aracı olmadığını ve bu yapıdan kurtularak sınıf bilincini üyelerine vermelerini istemişlerdir.

Genel Kurulda yapılan seçimlerde Zeki Yaşar Tiryaki Şube Başkanlığına getirilmiştir. Diğer kurullar için yapılan seçimlerde şu sonuçlar alınmıştır.

YÖNETİM KURULU : Veli Aktepe, Şans Kargı, Kemal Baş, Necat Aşçı, Ali Turan, Arif Ergin.

ONUR KURULU : Rasim Ayav, Nesime Tok, Nurver Angın.

DENETİM KURULU : Cevat Uyanık, Aydın Kılıç, Türker Gönül.

GENEL-İŞ EMEK seçilen işçi arkadaşlarımızı kutlar, devrimci uğraşımızda başarılar diler.

ACI KAYIP

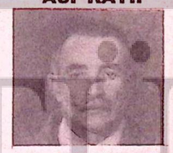

1970 yılından itibaren Tunceli Belediyesinde çalışan üyemiz Ali YEŞİL, yakalandığı rahatsızlık nedeniyle aramızda ayrılmıştır.

Geride bıraktığı 7 çocuğu ve dertli ailesinin acılarını paylaşır, tüm çalışma arkadaşlarına başsağlığı dileriz.

GENEL-İŞ

ANKARA EĞİTİM ÇALIŞMALARI BAŞLADI

Sendikamız yoğun bir şekilde başlattığı Eğitimlerine bir yenisi daha eklenmiştir. Ankara'da başlıyan ilk Eğitim çalışmalarına Ankara Belediyesi Temizlik İşlerinde çalışan 600 işçi arkadaşımız katılmaktadır.

24 Mayıs günü başlıyan eğitim seminerleri 5 Haziran'da sona erecektir. 200 kişilik gruplar halinde yapılan taban eğitimi üçer gün sürmektedir. Temizlik İşleri Müdürlüğü Eğitim Merkezinde yapılan derslerde Sendikamız Eğitim uzmanlarından Osman Nuri KOÇTÜRK, İşçinin üretimdeki yeri - İşçinin ihtiyaçları ve asgari ücret, Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim üyelerinden Doç. Dr. Alpaslan Işıklı Demokrasi ve Sendikacılık - Emek Ücret, Gazeteci Uğur MUMCU, İşçi sınıfının Ekonomik ve toplumsal mücadeledeki yeri, sendikamız eğitim be araştırma uzmanlarından Atok DURGUNAY Sosyal sınıflar ve politika konularını işlemektedirler.

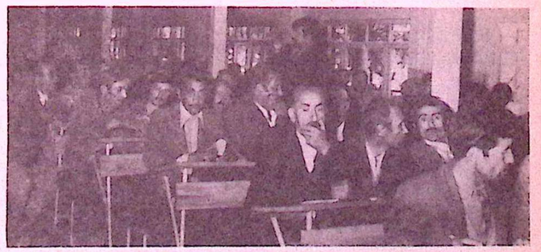

Ankara Belediyesi Temizlik İşleri Eğitim Merkezinde sürdürülen eğitim çalışmalarında Doç. Alpaslan Işıklıyı dinleyen üyeler.

TÜRKİYE'DE işçi eylemleri

TÜRKLER:
Geçerli Asgari Ücreti Bu Komisyon Saptayamaz

Asgari ücretin işçi ve ailesinin asgari geçimini sağlayabilecek bir düzeyde ve vergi dışı bırakılarak saptanmasından yana olduğunu söyleyen DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler şimdiki asgari ücretin kâğıt üzerinde tanım olduğunu, uygulanmadığını söylemiştir.

Asgari ücret yönetmeliğine göre, "işçilere normal bir çalışma günü karşılığı olarak ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım be kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücrettir" şeklinde tanımı yapılan asgari ücretin saptanması için, görüşmelere başkentte devam edilmektedir. Komisyon toplantılarına kamu kesiminden DPT - DİE, Çalışma ve Ticaret Bakanlığı temsilcileri, işveren kesiminden Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu ve işçi kesiminden Türk - İş'in temsilcileri katılmaktadır.

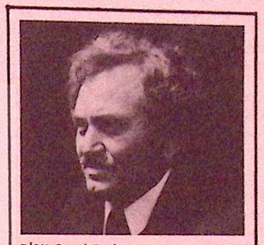

DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler

DİSK'in katılamadığı komisyon toplantıları ve saptanacak asgari ücret konusuna ilişkin olarak DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler gerek asgari ücretin, gerekse ortalama ücretin zorunlu ihtiyaçları asgari düzeyde de olsa karşılamaktan yoksun olduğunu bildirmiştir. DİSK Genel Başkanı, en temel gıda maddelerinden başlayarak tüm tüketim mallarının fiyatlarının büyük bir hızla arttığını, para değerinin MC iktidarı döneminde tam 7 kez düşürüldüğünü, bunun ücretlerin satın alma gücünü gevşettiğini söylemiştir. Türkler, "Bir kilo zeytinin 25 lira, soğanın 7 lira, kuru fasulyenin 13 lira, peynirin 35 liraya çıktığı günümüzde, Asgari Ücret Yönetmeliği ve Anayasa'nın karşılanmasını zorunlu gördüğü diğer gereksinmeler, bu sömürü ve kâr düzeninde, çözümlenmesi olanaksız, durmadan biriken sorunlar haline gelmiştir" demiş, hayat pahalılığı artışını "Erişilmesi olanaksız bir hız" olarak nitelendirmiştir.

Asgari ücretin 70 - 80 lira olarak saptanmasının günün koşullarına aykırı olduğunu, işçi ve ailesinin "zorunlu ihtiyaçlarını" karşılayamayacağını söyleyen Kemal Türkler, Asgari Ücret Komisyonu'na DİSK'in katılamayışını eleştirmiştir.

DİSK Genel Başkanı bu konudaki görüşlerini, "Sermayenin çıkarlarına cevap veren ekonomik, toplumsal ve siyasal bir yapının sözcülüğünü yapan bir yönetim, her yolu deneyerek DİSK'in Asgari Ücret Tespit Komisyonu'na katılmasını önlemiştir. Bu anti-demokratik tutum, DİSK'in temsil ettiği gittikçe büyüyen büyük işçi kitlesini yok saymaktır" şeklinde ifade etmiştir.

DİSK'in temsil edilemediği komisyonda saptanacak asgari ücretin yetersiz ve geçersiz olacağını savunan Kemal Türkler, böyle bir ücret tespitinden doğacak boşluğun, DİSK tarafından kapatılması için, kararlı mücadelenin sürdürüleceğini söylemiştir.

DOMSAN MOBİLYA'DA TÜM İŞÇİLER SENDİKADAN AYRILMAYA ZORLANIYOR

Siteler Bölgesinde kurulu Domsan Mobilya Fabrikasında çalışan ve DİSK'e bağlı ASİS'e üye olan işçilere işveren ve bu işyerinde örgütlenmeye çalışan Türk - İş'e bağlı Ağaç - İş Sendikası ilgilileri tarafından baskılar yapıldığı ileri sürülmüştür.

Domsan Mobilya Fabrikasında çalışmakta olan bir grup işçi 115 işçinin çalıştığı fabrikada işçilerin büyük bir kısmının ASİS'e üye olduğunu belirterek, salt bu nedenle işçilerin işten çıkışta yollarının kesildiğini, fabrika işçisi olmayan sağcı gruplar tarafından zaman zaman dağıtılan bildirileri almayanların tartaklandığını ileri sürmüşlerdir.

Öte yandan izinlerini kullanmak isteyen işçilere işveren tarafından başka bir sendikanın giriş formu verilerek imzalanmasının istendiği, imzalamayanlara izin verilmediği de belirtilmektedir.

ÇUKOBİRLİK GREVİ DEVAM EDİYOR

■ GIDA - İŞ SENDİKASININ MERSİN ÇUKOBİRLİK FABRİKASINDAKİ GREVİ SÜRÜYOR. 220 İŞÇİNİN ÇALIŞTIĞI FABRİKADA İŞVEREN BÜTÜN TEKLİFLERİ REDDEDİYOR.

DİSK'e bağlı Gıda - İş Sendikasının Mersin'de kurulu nebati yağ ve sabun imal eden "Çukobirlik Nebati Yağ ve Sabun Fabrikası" nda Sendikanın 13 Nisan'da başlattığı grev devam etmektedir.

220 işçinin çalıştığı fabrikada işveren sendikasının toplu sözleşme görüşmelerinde istediği ücret zammı ve diğer parasal istekleri reddettikten sonra, teşkil edilen uzlaştırma kurulunun tekliflerini de kabul etmemiştir.

Aynı firmanın Adana'daki ve Mersin'deki fabrikalarında çalışan işçilere sendikanın istediği ücretleri verip burada vermemesi, sendika yetkililerince işverenin bilinçli uygulaması olarak nitelendirilmektedir.

Diğer yandan Gıda - İş Sendikası ile SEK (Süt Endüstrisi Kurumu) Havza Süt Fabrikasındaki toplu sözleşme görüşmeleri anlaşmazlıkla sonuçlanarak uzlaştırma kurulu teşkiline gidilmiştir.

DİSK'E BAĞLI GREVDEKİ İŞYERLERİ

Sendika	İşyeri	Gün sayısı	İşçi sayısı
Basın - İş	Hüraydın Gazetesi	713	42
Lâstik - İş	Çupasan (Mersin Çukurova Plâstik Fb.)	322	47
"	Kent Lâstik	74	300
Maden - İş	Ank. Kaya Döküm ve Mak. İzsal	28	31
"	Aksan Otomotiv San. Ank.	193	720
"	Özler Döküm san. İzmir	165	15
"	Tokez Koll. Şti. İzmir	118	48
"	Altılar San. A.Ş. İstanbul	118	108
"	Tamsaş Tarım Alet ve Mak. A.Ş.	125	350
Petrol Kimya-İş	Sakarya'da 4 benzin İstas.	22	106
"	Evma Sanayii A.Ş.	246	20
"	Marshall	87	240
Asis	Elka	63	350
Teknik - İş	Futbol Federasyonu	192	850
Gıda - İş	Çüko Birlik Nebati Yağ ve Sabun Fabrikası, Mersin	131	50
Tekstil	Bayrak Kom. Şti.	48	220
		55	29

PETROL - KİMYA - İŞ SENDİKASI GAZİANTEP BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ 1 MAYIS'I EK SÖZLEŞME İLE "İŞÇİ BAYRAMI" OLARAK SÖZLEŞMEYE KOYDURDU

1 Mayıs'ın toplu sözleşmelerde İşçi Bayramı olarak yer alması için DİSK'e bağlı sendikaların çalışmaları devam ediyor.

Son olarak DİSK'e bağlı Petrol Kimya - İş Sendikasının Gaziantep Bölge Temsilciliği, Irmak Deterjan işyerinde daha önce toplu sözleşmeye Bahar Bayramı olarak geçen 1 Mayıs'ı 5.5.1976 tarihinde yapılan ek bir sözleşme ile İşçi Bayramı olarak işverene kabul ettirdi.

BAGSEN SENDİKASI DİSK'E BAĞLI TEKNİK - İŞ'E KATILDI

Bağımsız Bağsen Sendikası Genel Kurulu oybirliği ile DİSK'e bağlı Teknik - İş'e katılma kararı aldı.

Banka işkolunda örgütlü olan, İzmir, Manisa, Turgutlu, Selçuk, Salihli, Akşehir, Ahmetli ve Menemen Türkiye Bağcılar İşyerlerinde çalışan emekçilerin oluşturduğu bağımsız Bağsen Sendikası 15.5.1976 günü yaptığı Genel Kurulla DİSK'e bağlı kısa adı TEKNİK - İŞ olan "Türkiye Ticaret, Banka, Sigorta, Büro ve Eğitim İşçileri Sendikası" na katılmak kararı aldı.

TOKEZ YAĞ KEÇELERİ GREVİ 112 GÜNDÜR DEVAM EDİYOR

DİSK'e bağlı Maden - İş Sendikası'nın, Tokez Yağ Keçeleri Fabrikası ve Özler Döküm Sanayii'nde uyguladığı grevler 112. gününü doldururken, taraflar arasında hiç bir yaklaşım olmadığı belirtilmiştir.

120 işçinin çalıştığı İzmir Karabağlar mevkiinde kurulu Tokez Yağ Keçeleri Fabrikası ile 60 işçinin çalıştığı Özler Döküm Sanayii Makina Fabrikası'ndaki grevlerin sakin bir şekilde devam ettiğini belirten Maden - İş İzmir Şubesi yetkilileri, şimdilik taraflar arasında bir anlaşma olasılığı sağlanamadığını söylemişlerdir. Sendika yöneticileri, işçilerin hakları tam olarak verilinceye kadar grevlerin sürdürüleceğini de sözlerine eklemişlerdir.

Hektaş grevi

BAKANLAR KURULU GREVİ ERTELEYİNCE, PETROL - KİMYA İŞ DANIŞTAYA BAŞVURDU

Kartal'da kurulu Hektaş Ticaret T.A.Ş. işyerinde başlatılan grevin Bakanlar Kurulu tarafından ertelenmesi üzerine DİSK'e bağlı Petrol Kimya - İş Sendikası Danıştay'a başvurarak yürütmeyi durdurma ve iptal davası açmıştır.

Ortakların çoğunluğunu doktor ve eczacıların meydana getirdiği ve tarım ilaçları imal eden fabrikadaki grevin ertelenmesi, sendika tarafından büyük tepkiyle karşılanmıştır.

Petrol Kimya - İş Sendikasına bağlı 110 işçi, işyerinde 6 Mayıs tarihinde grev e başlamış, ancak iki gün sonra Bakanlar Kurulu kararıyla "memleket sağlığı bakımından" gerekçesiyle 30 gün ertelenmiş, erteleme 14 Mayıs tarihli Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

Grevin tarım ilaçları satışının en yoğun olduğu dönemde başladığını belirten Petrol Kimya - İş Sendikası yetkilileri, "toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde alınamayan hakların grevle alınmak istenmesinin işyerenleri ve onun taraftarlarını rahatsız ettiğini", bu arada sözleşmeleri devam eden diğer işyerlerinin de bundan etkilenmesinin olanaksız olacağını belirtmişlerdir. Sendika yetkilileri "Tarım ilaçları üretime işyerleri arasında, gerek üretim, gerekse istihdam kapasitesi bakımından en sonlarda gelen Hektaş işyerinde grev, memleket sağlığını değil, olsa olsa ortakları olan politika kodamanlarının çıkarlarını tehlikeye düşürdüğünü" kaydederek, bu nedenlerle Danıştaya dava açtıklarını bildirmişlerdir.

MİSK'İN YUTTURMASI VE İŞÇİLERİN YÖNETİME KATILMASI

ferda aykan

Son günlerde gerek radyo ve televizyonda, gerekse bazı basın organlarında MİSK (Milliyetçi İşçi Sendikaları Konfederasyonu) adlı küçük bir kuruluşun sürekli olarak bir konuyu, "işçilerin yönetime katılması" konusunu işlediği görülmektedir. Gerçekte MİSK adlı bu kuruluşun ülkemizdeki işçi sınıfının sendikal hareketinde bir yer sahibi bile olduğunu söylemek zordur. Fakat arkasına iktidar ortağı olan bir partinin desteğini almış bulunan sözkonusu kuruluş, böyle geçici bir destek sayesinde ve bu günlerden yararlanarak güç kazanmağa çalışmaktadır. Kendisine devletin radyo - televizyonunda öncelik ve ayrıcalık tanıtarak işçi sınıfına var olduğunu kanıtlamaya uğraşmaktadır.

Mutlaka MİSK'in bu tür çabalarının başarıya ulaşacağı, işçi sınıfı tarafından benimseneceği düşünülemez. Fakat yine de işçiler üzerinde gerek kanunsuz baskı yolları ile, gerekse bazı devlet kuruluşlarının yardımıyla sağladığı küçük örgütlenmelerin de ortadan kaldırılması için, şu günlerde dört elle sarılmış olduğu **"işçilerini yönetime kattığı"** iddiasının nasıl bir yutturmacadan ibaret ibaret olduğunun açıklanması gerekir.

MİSK BANKASININ TÜRPEK - İŞ ŞUBESİ

MİSK'ten yapılan açıklamaya göre, kendisine bağlı Türpek - İş Sendikası, Keskin Laboratuvarında yaptığı toplu sözleşmede **"işçilerini yönetime katmak"** için şu maddeleri kabul ettirmiş :

Madde 2 — "İşveren Keskin Laboratuvarı Sınayii ve Ticaret Limited Şirketi varlığına taraf sendika Türpek - İş'e 1 milyon lira tutarında hisse vererek ortak edecektir."

Madde 3 — "Şirketin rızası olduğu takdirde taraf sendika Türkpek - İş Sendikası, işyerini maddeten takviye etmek, üretimi arttırmak için anlaşmaya varılacağı miktarda yeni hisse satın alabilir."

Madde 4 — "İşyeri idaresine Türpek-İş Sendikası iki temsilci ile katılacaktır."

MİSK'e göre bu üç madde ile işçiler yönetime katılmış olmaktadırlar. Maddelerin incelemesine geçmeden ve maddelerin arkasında yatan gerçek amacı açıklamadan önce, artık dünyada işçilerin hisse senedi alarak yönetime katılmaları gibi bir katılma biçiminin devrimci kuruluşlar tarafından günümüze tümüyle reddedilmiş olduğunu belirtelim. İşçilere hisse senedi satmanın veya vermenin **"patron önerisi"** olduğu dünyamızda açığa çıkmıştır. Bu öneriye karşılık devrimci kuruluşlar ve sendikalar karşı öneri geliştirmişler ve işçilerin kendi aralarında yeni müesseseler (Konseyler) oluşturarak yönetime katılmalarını savunmuşlardır. İleri kapitalist ülkelerde her iki sınıfın temsilcileri kendi önerileri çerçevesinde kesin tavır almışken, Türkiye'nin şimdiye kadar sözkonusu tartışmaların dışında kalması nedeniyle bu tür **"patron tezgâhları"** ile karşılaşması şaşırtıcı olmamaktadır.

Fakat bu yeni tezgâh bile, ileri kapitalist ülkelerin patronlarının önerisi boyutlarına ulaşamamıştır. Şöyle ki :

a) İleri kapitalist ülkelerde patronlar hisse senetlerini sendikalara değil, İŞÇİLERE satmaya çalışmaktadırlar. Buna rağmen işçiler hisse senedi almaya yanaşmamaktadır. Halbuki bu toplu sözleşmede görülen, verilen hisse senetleri ile işçilerin hiçbir ilgisi yoktur. Hisse senetlerine tümüyle sendika sahiptir.

b) Yine toplu sözleşmeden çıkan çıkan başka bir sonuç da, patronun hisse senetlerini sendikaya karşılıksız vermediğidir. Zira toplu sözleşmenin diğer maddeleri incelenirse işçiler, sendikanın aldığı hisse senetleri karşılığında son derece düşük bir ücret zammına boyun eğmek zorunda kalmışlardır. İki yılda 1000 lira. Yani günde ortalama 16 lira. Saatte ise 2 lira. Günümüzde normal toplu sözleşmelerde saat ücretlerine 4 - 5 lira gibi zamlar alındığı düşünülürse, hisse senetlerinin karşılığı açık olarak ortaya çıkar.

Bu bakımdan birinci maddeye dayanarak işçilerin yönetime katıldığı ve ortak edildiği bir iddia, günümüzdeki ileri kapitalist ülkelerin anlayışının bile çok gerisinde kalan son derece beceriksiz bir yutturmacadır.

Bu yutturmaca ikinci maddede daha da açıklıkla görülmektedir : "İşverenin rızası olduğu takdirde Türpek - İş Sendikası, işyerini maddeten takviye etmek, üretimi arttırmak" için yeni hisse senedi alabilecektir. Yani sendika gerçek görevi olan işçilerin haklarını savunmayı bir kenara bırakıp, kendisini patronu desteklemeye adayabilecektir. Görüldüğü gibi patron sıkıştıkça, "hisse senedi almanıza rıza gösteriyorum" diye sendikadan banka gibi para çekebilecektir. Yok eğer işleri iyi, yeni krediye ihtiyacı yoksa sendikayı gerektiği zaman kullanmak üzere elinin altında bekletebilecektir. Böylece sendika işçilerin parası ile patrona MİSK Bankasının Türpek - İş Şubesi olarak hizmet edecektir. Üstelik bütün bunların adına **"işçilerin yönetime katıldığı"** kılıfını giydirerek.

Bir de üçüncü madde var. Bu madde de Türpek - İş Sendikasının işyerinin yönetimine iki temsilci ile katılacağı belirtiliyor. Sormak gerekir, şirketin yönetim kurulunda patron kaç temsilci ile temsil ediliyor? 8 mi, 10 mu, yoksa 15 mi? Kararlarda, sayısız patron temsilcisi **"parmeğına"** karşı, yalnızca iki sendikacı **"parmeği"**. Üstelik işçi de değil, sendikacı parmeği. Bunun adı da yönetime katılmak oluyor. İki sendika temsilcisinin yönetim kurulunda bulunması, **"yönetime katılma"** değil de **"yönetimi seyretme"** olarak açıklansaydı daha gerçekçi olurdu.

İŞÇİLERİN YÖNETİME KATILMASI GEREKLİDİR

Gerçekte işçilerin işyerinin yönetimine katılması dünyada güncel bir konudur ve bir çok ülkede fiilen gerçekleşmiştir. Bu konu günümüzde Türkiye'de de tartışılmaya başlanmıştır. Fakat patronlar işçilerin yönetime devrimci bir biçimde katılmasından korktuklarından, yönetime katılmayı başından etkisiz hale getirmek ve amacından saptırmak için kendisine bağlı sendikeler eli ile bu tür yanlış örnekler göstermeye çalışmaktadırlar. Böylece iki kezerç umulmaktadır. Örneğin bu olayda olduğu gibi patron kendisine işçilerine parasını çalıştırmaay yolunu açarak daha fazla kâr etmekte, hem de iki sendika temsilcisini **"seyirci"** olarak yönetim kurulunda alerak işçileri **"yönetime katıldınız"** diye atlatmaktadır.

İleri kapitalist ülkelerde devrimci kuruluşlar patronlerın hazırlandıkları bu tezgâhın farkına varmışlar. İşçilerin yönetime katılması konusunda patronların istediği gibi değil de, işçilerin gerçekten yönetime katılacakları gibi bir tez geliştirmişlerdir. İşçilerin yönetime katılması tartışması yoğunlaştıkça mutlaka Türkiye'de de devrimci kuruluşlar bu yönde bir tezle ortaya çıkacaklar, patronların bu yeni tezgâhını işlemez hale getirecekler. Hatta onların aleyhine çevireceklerdir.

Bu açıdan MİSK'e ve onun reklâmını yapan kuruluşlara, basın organlarına sormak gerekir. Acaba işçilerin şu şekilde bir yönetime katılma biçimini kabul edebilirler ve savunabilirler mi?

A) İşçiler kendi iradeleri ve serbest oyları ile kendi arkadaşları içinden seçecekleri 5 veya 7 kişilik bir "Konsey" oluştururlar.

B) Konsey bir işçinin "İşten çıkarılmasında" veya "yeni işe alınacak işçilerin kimliklerinde" kesin söz ve yetki sahibidir.

C) Konsey, patronun devletten sağladığı **"kredi, teşvik veya vergi iadesi"** gibi imkânlardan işçilerin alacakları ve hakları olduğunu bilir. Bu yüzden bu devlete imkânlarının sağladığı kârların tekrar patronun cebine ve lüks tüketimine gitmesine engel olur. Şöyle ki : Konsey sözkonusu kârların tekrar yatırıma dönüştürülmesini ve yeni iş imkânları açılmasını işçiler adına denetler.

D) En büyük tüketici kitlesinin yine işçiler olduğunun bilincinde olan Konsey; patronun haksız kâr sağlamak amacıyla asgarî kâr haddinin üstünde fiyat tespit etmesini önler. Böylece diğer işyerlerinde çalışan işçi arkadaşlarının, patronun aşırı kâr isteği yüzünden zarar görmelerini kendi imkânları içinde engeller. Bu şekilde çalışan sayısız Konseyler tüm işçi sınıfı adına ülke çapında fiyatların yükselmesini önleyen bir denetim mekanizması oluşturur.

İşçilerin bu şekilde ve gerçek anlamda yönetime katılmasını, bugün tüm devrimci kuruluşlar savunabilirler. Ama patron adına hareket eden sendikalar ve kuruluşlar, sözkonusu katılma biçimine sahip çıkabilirler mi?

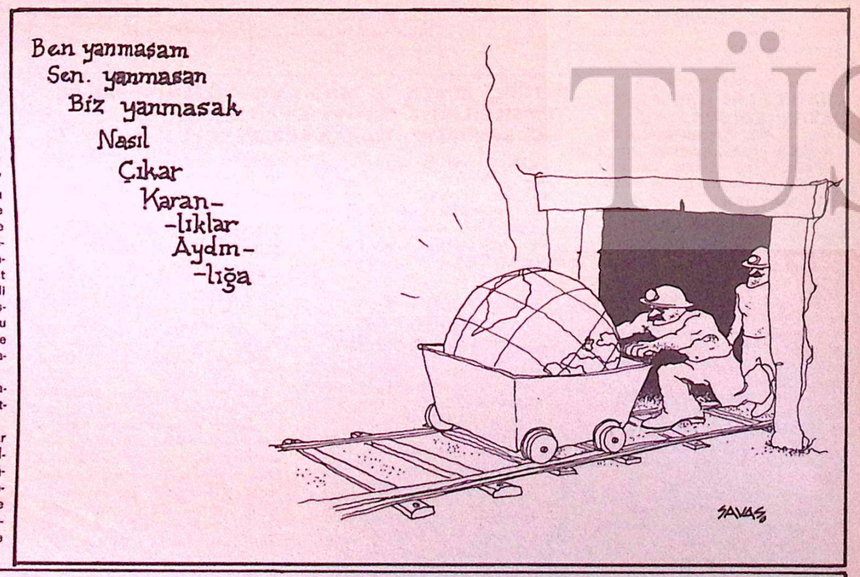

bir öykümüz var

BİR ADAMIN YARISI

zeyyat selimoğlu

Evet evet öyle işte, tamam, tam üstüne bastınız. Evet, bendim, Mehmet Kaptan'ın yanında bir kaç ay stajyer kaptan olarak çalışmıştım, bendim o genç kaptan işte! Siz katılmıştınız bir sefere. Beni iyi tanıdınız, demek pek değişmedim. Stajdan sonra işte, sonra, Kontinan seferi yapan bir şilebe girdim, üçüncü kaptan olarak. Hani, İstanbul - Hamburg seferi hani! Arada da Rotterdam, Anvers! Götür getir, getir götür. Yaşantımın akışını değiştiren olay Hamburg'da gerçekleşti, biz gemiyi yüklerken. Motorlu araçlar için makine, yedek parça, çelik eşya yüklüyorduk. Ambarın kenarında duruyordum, yükün istifine göz kulak olmak için. Hafif bir kırıklığım vardı o sebah, kırıklığım, hafif üşütme, keyifsizlik, baş dönmesi, kollarımda kesiklik, kol... kolum... bir, bir aralık, yük ambara inerken, tam inerken, çengele dolanan ince halat ambarına kenarına takkıldı. Temen benim önümde, önümde... Kurtarılabilecek bir dolanmaydı. Ambar küpeştesi kenarından uzanıverdim şöyle, şöyle sağ kolumu uzattım, kolu... tam gurtarıyordum ki ince halatı, vinçte boşalma oldu. O... olanca ağırlığıyla yük, çelik eşya, sağ koluma, sağ koluma yüklendi. Kolum, sağ kolum, yük ile ambar küpeştesi arasında kaldı iki çelik arasında. Acı falan duymadım. Yalnız korku, kolum... kolumu... kolumu... yük ayrılıp uzaklaştı, ben olduğum yerde sarktım, başım ambara doğru uzanmış, aşağıya doğru küpeşte kenarından, kolum kıpırdamıyor, canı yok. Gözlerim kararıyor, midem bulanıyordu, başıma doğru yükselen bir bulantı. Telâşa kapıldım birdenbire, ve o ölüm kalım telâşı içinde başı(mın döndüğünü, dört bir yanımın hızla, ama çok hızlı, başımın döndüğünün ters yönünde hızla döndüğünü hatırlıyorum, ters akıntı, ters bir anafor, çelişki! Sonra, bir de, ayaklarımın kesildiğini hatırlıyorum yerden, yerden kesiliyor ayaklarım, ama çok çabuk oluyor bunlar, sessiz film çağından kalma sahnelerin çabukluğu içinde ve hızla birbirinin ardından, sonra... en son hatırladığım da, ambar dibinin, hızla bana doğru yaklaşması, hızla üzerime yürümesi ambar dibinin. Karanlığa gömüldüm.

Bu... bu kıyı kahvesine sık sık gelirim, oturur bir ihlamur içerim. Çayı kestim. Kes, dedi bizim doktor. Boğaz havası sinirleri yatıştırır, bilirsiniz. Sert hava. Hep böyle otururum. Arkamı denize verip. Görenlerin garipsediği kesin. Ters bir adam olsa gerek, diyorlardır benim için. Denizi değil ama, gemileri görmemek daha iyi oluyor. Bir dakika Durun! Arkamdan şu anda geçen, büyük bir tanker olsa gerek, on bin tonluk kadar bir tanker. Tamam mı? Bakın nasıl anlıyorum motor sesinden. Bakmasem da görüyorum kimi zaman, çare yok. Bir süre, emeliyatten sona bir süre, düşlerimde gemiler görürdüm hep hızla, gelip, beni ezerek üzerimden geçen gemiler. Kolumu... kolumu kaptırırdım geminin bir kenarına ve gemi, beni ezerek geçip gitmekle kalmaz, kolumu... kolumu da sürüklerdi ardından. Kolum, kolum uzadıkça uzardı, giderek incelerek uzardı, lâstik bir halat gibi! Ufka doğru uzayıp giden incecik bir kol işte, vücudumdan ayrılmak isteyen bir kol, banayabancı düşmüş bir... Ter, ter içinde uyanırdım karabasan ardından, kolum... kolumu... sol elimle sağ kolumu arardım hep.

Beni Hamburg'da hastaneye kaldırmışlar, hurda hâlinde. Bir yığın etle kemik! Tam bir onarım, vücudu yenileme! İşinde inatçı bir doktormuş Alman operatörü. "Gençtir", demiş, benim için, "kalbi sağlamdır, kurtarırız". İşe koyulmuş. Bacaklarım, ikisi de kullanılmaz hâldeymiş, kırıktan geçilmiyor. Doktor sabırlıymış doğrusu. Ben olsam vazgeçerdim. Kırıkları birer birer toylamış, kemikler birbirine çivilemiş. Çok çivi var vücudumda. Hani, hih hi, bir nalbura haydi haydi sermaye olur. Dikiş desen,i ondan çok. Bütün vücudumu biçip dikmişler. Ne dersiniz? Pahalı bir kumaş mıyım acaba?

Alayım, teşekkür ederim. Aslında sigara yasak bana, ama ara sıra kaçamak yapıyorum. Bir dakika, evet, yandı, tamam, yanıyor. Vücutça idare ediyorum sayılır, gerçi sağ kolum... sağ kolum takma ama... dikkat edin, kibritalevi elinizi yakacak, kibriti söndürmeyi unuttunuz. Dalgınlık iyi değil, dikkatsizlik pahalıya patlıyor. Evet. ne diyordum, vücutça idare ediyorum sayılır, ama bozulan sinir kolayına düzelmiyor. Kazadan sonra sinirsel aksaklıklar başladı. Yüksek yerlerden korku. Pencere kenarından, balkonun kenarından, bir yarın kenarından aşağı bakamamak. Ambara düşmemle ilgili. O korkuyu yeniden yaşıyormuşum. Ter... ter basıyor o zaman, terliyorum. Zamanla geçecekmiş, geçermiş. Ne zaman, bilinmiyor.

Hamburg'daki hastanede bana bakan hemşire sevimli bir kızdı, güler yüzlüydü. Yüzünde bir aydınlık vardı yüzünde, beni aydınlatan bir ışık! Öylesine candan bir ilgi, öylesine bir yakınlık gösteriyor ki, bana sevdalandığı kanısı giderek köklenmişti içimde. Delice bir düşünceye kaptırmıştım kendimi. Onunla evlenmeyi kafama koyar olmuştum. Eşine böylesine candan davranırsa bir kadın... diye düşünüyordum. Bakıma ve candanlığa en düşkün olduğum günlerdi o günler. Derken, kendi kendime gelin güvey olurken böyle, bir an geliyor, hastaneden çıktığımda takma kollu, sağ kolu takma bir adam olacağım gerçeği ağır bir yumruk gibi inişiyor kafama, beni altüst ediyordu. Takma koluyla evlenmeğe kalkan bir adam! Soğuk, kandan yoksun, vücut sıcaklığını taşımayan bir gereç, itici bir... Kendi kendimden soğumağa başlıyordum o zemen, itici buluyordum kendimi. Sinirlerim böyle bozulmağa başladı; uykusuzluk, karabasan, huzursuzluk, yerli yersiz terlemeler. Sevdalanan o değildi aslında, bendim. Hastaneden çıkarken onu da anladım. Bana gösterdiği yakınlık yanılgıya düşürmüştü beni de, ondan. Hastaneden çıkarken, ona sormaktan kendimi alamadım. Bana bu ayrıcalığı neden tanıdığını, neden böylesine candan olduğunu benimle, sormaktan... Yenemedim merakımı ve sordum. İngilizcem onunla konuşmama yetiyordu. Bana gerçekten bir yakınlık duyduysa belki açılır diye de düşünmedim değil aslında. Aşağılık duygusu, ilk sözü ona bırakma! Çok sakin ve gülümseyerek karşıladı sorumu, çok da doğal. "Size gösterdiğim candanlığı kime olsa gösteririm, şu yatağa uzanmış her hangi bir hastaya. Davranışımda ayrıcalık olmazdı, bu benim sorumluluk duygumdur, görev sorumluluğum!"

İçinden çıkamadığım sorun, işte bu! Sorumluluk dediğimiz şu işe ne dersiniz? Nasıl oluyor da aynı sorumluluk duygusu böylesine zıt iki sonuç doğuruyor? Onun sorumluluğu benim ona sevdalanmam sonucunu doğurmuştur, nem var nem yok onunla paylağmağa hazırdım o sırada, onun için, olumlu bir sonuçtu. Oysa benim sorumluluğum, beni bir koldan, kolumdan... kolumdan... sağlıklı bir vücuttan, sağlıklı ve dengeli bir ruhtan etti, yarı yarıya indirdi benliğimi, yarım adamlığa hüküm giydirdi.

Küçük Bebek sırtlarında babadan kalma küçük bir evimiz var. Orada annem ile oturuyorum. Ben yaşta bir edamın annesi ile değil, karısı ile oturması gerekirdi. Giderek doğaya aykırı düştüğümün farkındayım. Bakın, yaşlı ile gencin bir arada oturması şöyle bir sonuç doğuruyor: Yaşlı, bir az gençleşiyor, genç, bir az yaşlanıyor; yansıma! Aradaki büyük yaş farkı böylelikle azaltılmış oluyor, hani ne derler, üzüm üzüme baka baka... Annem ile bir arada oturmam beni giderek raydan çıkarır, kafamı sapıtırır, onu da biliyorum. Ama çaresiz, şimdilik başka yolu yok bunun. İşim gücüm yok benim, gelirim yok, annemin eline bakıyorum bu yaşta. Birlikte oturan bir başka ana oğul, geceleri uykumu kaçıran bir ablodur. Dediğim bu ana oğulun bir takım garip tutkuları belirmişti zamanla. Kadın, hayli ileri yaşta, tırnaklarını cilâlamak merakına tutulmuştu. Bilinçaltının, belki de oğluna güzel ve genç görünmek isteğinin dışa vuruşu. Tırnakların cilâsı dökülüdükçe, oğul anasının karşısına geçiyor, oturuyor, tırnak cilâsı ile küçük fırçayı alıp eline, annesinin tırnaklarını birer birer boyuyordu sabırla. Belki onun bilinçaltına işlemiş şey de, karşısında bakımlı bir kadın görmek istediydi. Ne dersiniz? Ne dersiniz? Deliliğe çok yakın bir bir ilişki değil mi bu? Ben de de zamanla böyle garip huylar belirir korkusu içindeydim. Evden uzak duruyorum elimden geldiğince.

Evimiz hayli yukarda, çok yukarda, tepede! Uzun yol, yokuş, tırmık, çıkmak! Bir bakıma, işime çok yarıyor öyle olması, yarıyor/ Doktorlar demişti ki, çok yol yürümelisin, bol yürümek, hep yürümek. Vücut çalışmalı, çünkü, şey işte, bacak sinirlerimin - ne kadarı kaldıysa elbet - güçlenmesi için yürümek gerekirmiş. Şu sol bacağımın dizden aşağıda bütün sinirleri kesiktir. Sinirleri kesik olan bacakta duygu diye bir şey kalmıyor. Bacağım duygusuzdur. Şimdilik en büyük hünerim, bacağımda sigara söndürmektir. Bakın... şöyle yapıyorum, bir dakika, paçamı sıvayayım. Ne o, sinirlendiniz mi, hih, hih, korkmayın, bir şey olmaz, ne ki, iş mi bu benim için, çocuk oyuncağından farkı yok! İşte, görün, ateşi bastırıyorum işte, söndürdüm bile! Evet, gördüğünüz yanık izleri daha önceki numaralardan kalma. Ne dersiniz? Bu hünerle bir sirkte iş tutmam akla yakın mı? Bacağında sigara... hayır, sigara önemsiz olur, daha güçlü bir numara bulmalı. Tamam, buldum bile... bacağında puro söndüren adam... nasıl, çok seyirci toplar mı dersiniz böyle bir reklâm?

Yüksek Denizcilik Okulu'nda geçen öğrencilik günlerim geri dönüp gelir bazen kafamda, geceleri gelir o günler, uygu kaçtı mı, gelir önüme dizilirler. Bütün öğretmenlerin gözdesi, parlak bir öğrenciydim. Çok umut bağlıyorlardı bana, mesleğinin adamı olacak diyorlardı. Denize açılacağım günü dört gözle bekliyordum. Büyük sorumluluklar yüklenmeğe hazırdım, istiyordum. Gine şu sorumluluk! Yönettiğim gemiyi denizlerden aşırmak, ilk fırtınaya göğüs germek açık denizde, batmak tehlikeleri, dalıp çıkmak sulara, bir koç gibi tos atması altındaki geminin, delirmiş bir denizin üzerine yürümek, dalgaların bordada kırılması, omurgadan yükselen gıcırtılar, köpük köpük bir deniz, geceyarısı, âniden patlayan hava ile yataktan fırlayıp davlumbazda almak soluğu, gemiyi fırtınadan kaçırmak, yorulmak, tatlı bir yorgunluk, ağır ağır kızıllaşan ufuktan çıkan güneşi davlumbazda karşılamak, kendine duyduğun güvenin kat be kat artması, kendine güvenmenin keyfini damla damla tadabilmek kaptan köşkünde! Bunları tadamadım. Bunları tadamadan sonu gel; di benim kaptanlığımın,, dediğim gibi, bir ambarın kenarında, çengele dolanmış bir ince halat yüzünden ve çok çabuk...

Sizi lâfa boğdum deminden beri. Evde hiç konuşmam. Bütün gün evde oturup kalsam, bir iki sözcüğü geçmez annemle konuştuğum. Gelgelelim, rastantı beni biriyle böyle bir araya getirdi mi, dilim çözülür hemen. Tek başına yaşayanlar ile işsiz güçsüz takımının ortak yanlarıdır bu: Konuşmak! Önce makineli tüfek atışı gibi, hiç ara vermeksizin, ardından yavaş yavaş durularak uzayan bir konuşma! Doyumsuz bir yanımız mı var, konuşmaya vururuz. Ne güzel bir deyimdir, ne yerinde, hani lâf ebeliği derler, lâf doğurmak. Güzel, değil mi?

Ben küçükken, zaman zaman evimize uğrayan bir garip adam vardı. Babamı görmeye gelir, akşama dek konuşur ha konuşur, akşam yemeğini yer, babamdan bir az da harçlı koparır, çeker giderdi. Adı, Lâfçı Yusuf'tu o adamın. Lâfçı'lık bir meslek adı gibi takılmıştı kendi adı önüne, marangoz, demirci, doktor ya ya öğretmen gibi işte. Lâfçı adı anılmadan Yusuf de anılmazdı: Lâfçı Yusuf... Annem kimi zaman kızacak olur, geldi mi susmak bilmez bu adam, diye çıkışacak olurdu. Babam yatıştırırdı annemi. "Canım", derdi, "şu dünyada yapılması gereken hiç bir şeyi yapmamış. Kimsesi yok bir garip, ne karısı, ne çocuğu, ne de işi olmuş adamın. Bırak o da konuşsun, onu da yapmayacak olursa çıldırması işten değil, adı üstünde, Lâfçı bu, ağzı lâf tmeden olur mu?"

O zamanlar bir yakınlık duymazdım Lâfçı Yusuf'a, oysa şimdi çok yakınım, ikiz kardeşim gibi benim. Yalnızlık nasıl dil döktürür adama, nasıl konuşturur adamı, çok iyi biliyorum. Ben de bir tür Lâfçı Yusuf olup çıktım, karşımda beni dinleyecek adam buldum mu...

Sizinle karşılaşmam iyi oldu doğrusu, konuşacak birini.. nasıl, ne dediniz, artık kalkmanız mı gerekiyor? Gidiy... gid... elbette, eninde sonunda kalkalacaktınız elbet. Ben... ben daha bir süre kalırım, heman eve dönmek hiç mi hiç işime gelmiyor. Ortalık hele kararmaya yüz tutsun. Işıklar teker teker yanadursun sokaklarda, pencereler aydınlansın. Odama kapanmakta haklı olayım. O zaman ben de kalkar yokuşu tırmanırım. Bacaklarım hayli kuvvetlendi sayılır, yürümekte güçlük çekmiyorum hanidir. Yalnız... şey,,, elinizi ancak sol elimle sıkacağım,, kusura bakmazsınız. Sağ kolum... sağ kolumla sağ elimi Hamburg'da bırakmıştım, size anlattım, bana kalan, yalnız sol kolumla sol elim...

TÜSTAV

EKONOMİK MÜCADELE VE DEVRİMCİ SENDİKACILIK

fazla çalışma üzerine

Türkiye'de işçi sınıfının demokrasi, barış, bağımsızlık ve toplumsal ilerleme yolundaki mücadelesi güçlendikçe, ekonomik mücadelenin yaygınlık ve derinlik kazandığı, işçilerin yaşama ve çalışma koşullarının her yönünü kapsayan somut ve güncel talepler demetinin ortaya çıktığı görülüyor. Herşeyden önemlisi; işçiler bu talepleri hayata geçirmek için eylem yolları ve yöntemleri arıyorlar. Seminerlerde, toplu sözleşme hazırlıklarında, yemek aralarında, otobüs servislerinde, her yerde bu konuları düşünerek, tartışarak içten kaynayan bir dinamizmin en bilinçli örneklerini veriyorlar. İşçilerin ekonomik ve demokratik sınıf örgütleri olarak devrimci sendikalar ve onların üst örgütü DİSK ise bu mücadele coşkunluğunu ve potansiyeli, bu gönüllü seferberliği en uygun zaman ve yerde, en etkin öneri, önlem, politika ve stratejilerle değerlendirmek ve yönlendirmektedirler.

"FAZLA ÇALIŞMA" NEDİR

İşçi sınıfının çalışma süresinin kısaltılmasına yönelik mücadelesi son yüzyıl içinde büyük aşamalar kaydetmiştir. Kapitalizm, sömürüsünü arttırmak için, işgününü azami ölçüde uzatmaya çalışırken, işçi sınıfı da sömürüyü engellemek için daha kısa iş günü için savaşmaktadır. Bu mücadelenin sonucu, sınıflar arasındaki güç dengesine ve işçi sınıfının bilinçli ve dirençli birliğine bağlı olmuş, her geçen on yıl, işçilerin daha kısa işgünü mücadelesinde yeni kazanımlar getirmiştir.

Günlük "normal" çalışma süresinin uzatılarak sömürü oranını (mutlak artı-değeri) arttırma olanağının kısıtlanması kapitalizmi "fazla çalışma" yöntemini uygulamaya yöneltmiştir. Fazla çalışma için zamlı ücret ödenerek, işçinin aşırı yıpranmasının karşılığı veriliyor izlenimi yaratılmak istenmektedir. Kapitalizmin, işçi sınıfının kazanımlarını geri almak bu kazanımları etkisiz kılmak için giriştiği sürekli çabaların bir biçimi olan fazla çalışmayı çok iyi incelemek ve sömürünün bu şekilde arttırılmasına kesin olarak karşı çıkmak zorundayız. Fala çalışmalar engellenmedikçe çalışma süresinin kısaltılması kalıcı bir kazanım niteliğini koruyamıyacak ve sürekli olarak aşınacaktır. Bu yolda işçi sınıfının gündemine alması gereken öneri ve önlemleri incelemeden konunun tarihçesine kısaca göz atalım.

"FAZLA ÇALIŞMA" NIN DÜNÜ

"Zamana göre ücret" kavramı geçen yüzyılın ortalarında İngiltere'de yaygınlık kazandığında, işverenler kendilerini günde veya hafta belirli bir çalışma süresine bağlı saymıyorlardı. Çalışma sürelerinde bir düzenlilik yoktu. İşveren işçinin çalıştığı saat başına bir ücret ödüyor, ancak çalışma süresini kendi iş durumuna, keyfine, kaprisine göre ayarlıyordu. İşçileri bir gün 15 saat, başka bir gün 3 saat çalıştırıp ücreti bu saatlere göre hesaplıyordu. Çalışma saatleri genel uygulamanın çok üstünde olunca da ayrıca bir fazla çalışma ücreti ödememekteydi. 1860 yılında Londra'da inşaat işçileri işverenlerin saptadığı "keyfi çalışma saatleri" sistemine karşı çıktılar. İşçilerin "Normal" çalışma saatlerinin her gün için düzenli bir şekilde saptanması için verdikleri mücadele iş gününün yasal olarak sınırlanmasıyla sonuçlandı.

Günlük "normal" çalışma süresi saptandıktan sonra işçiler bir taraftan bu sürelerin kısaltılması için mücadele verirlerken bu sürenin üstündeki çalışmanın "fazla çalışma" sayılmasını ve bu çalışma karşılığının zamlı ödenmesini istemekteydiler. Bu istekler kısa dönemde ancak % 10-15 düzeyinde gerçekleşti. O dönemde ve hatta bugün de kullanılan "normal" çalışma süresi kavramındaki "normal" kavramı esasında işçinin fiziki gereksinmelerini karşılamaları ve sosyal ve kültürel yönden kişiliklerini geliştirmeleri için gerekli zaman göz önüne alınarak saptanmış bir çalışma süresini ifade etmemekte, "düzenli" anlamını taşımaktadır.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde çalışma süresi binlerce yıl eski olan "çalışma süresi güneşin doğuşuyla başlar, batışıyla biter" kuralına göre saptanmaktaydı. Kölelik üretim biçiminden kalma bu kuralda "fazla çalışma" kavramına yer yoktu. Başka bir deyişle çalışmanın tamamı "fazla çalışma" niteliğindeydi.

1908 yılından sonra işçi sınıfının çalışma süresinin kısaltılması konusunda verdiği mücadele bu konunun bir yasa ile düzenlenmesini zorunlu kıldı. 1925 yılında komisyonlara sevkedilen ve ancak, 1936'da çıkarılan 3008 sayılı İş Kanununda 48 saatlik haftalık çalışma süresi genel kural olarak getiriliyor, ancak çeşitli kısıtlamalarla bu kuralın etkinliği ve işlerliği yok ediliyordu. Bu durum Uluslararası Çalışma Örgütünce, ve Çalışma Bakanlığı Yüksek Hakem Kurulunca da belgelenmişti. Bu kanun fazla mesailerin % 25 ile 50 arasında zamlı ödenmesini öngörmekteydi. Ancak iş denetiminin bulunmayışı, devlet zabıtasının ise işçileri denetlemekle görevlendirilmesi ve 5 ile 50 TL. arasında düşük para cezaları da bu kanunun fiili uygulamasını imkânsız kılmıştı.

FAZLA ÇALIŞMANIN EKONOMİ - POLİTİĞİ - FAZLA ÇALIŞMA EŞİTTİR FAZLA SÖMÜRÜ

Kapitalist sömürünün, kölelik ve feodal üretim biçimindeki sömürüden farkı, gizlenmiş ve üstü örtülü olmasıdır. Fazla çalışma sistemindeki fazla sömürüyü açığa çıkarmakiçin vereceğimiz kısa örnekler, belki bir hukukçu veya doktor için ilk bakışta karmaşık görünecektir. Ancak çalışma gücü kaslarından zorla koparılan, evdeki çocuğundan, kitabından, sendikasındaki toplantıdan ayrı tutulmak istenen işçi bu kısa örnekleri çok iyi kavrayabilir.

Fazla çalışma artık emek süresini uzatmakta, sömürüyü arttırmaktadır.

Biz biliyoruz ki işgücünün değeri ve işçinin emeği sonucunda yaratılan değer birbirinden çok farklıdır. İşveren işgücünün karşılığını ücret olarak öder. Ancak işverenin, işgücünün tüketilmesinden elde ettiği değer, işçiye yaptığı ödemeden çok daha büyüktür.

İşçinin, kendi işgücünün değerinden fazla olarak yarattığı değer, işverenler tarafından el konan artık değerdir. İşgücünün günlük değerinin 100.— TL. sı olduğunu varsayalım. İşçinin, saate 50.— TL. lık bir değer yaratırsa günlük işgücü değeri 2 saatte üretilir. "Normal" çalışma süresi 8 saat ise, geride kalan 6 saatte işçi kendi işgücü değerinin 3 katı fazla bir değer yaratmaktadır. Bu örnekteki 2 saatlik süreye gerekli emek süresi, 6 saatlik süreye de artık emek süresi diyoruz. Artık emek süresindeki, işçinin karşılığı ödenmemiş emekleri artık değerin kaynağı olmaktadır.

Artık değerin yani sömürünün arttırılması için kapitalist iş gününü uzatma yolunu zorlayacaktır.

— İşgücünün yasalarla saptanmış "normal" bir sınırı olduğu için "fazla çalışma" yolu ile işgününü fiilen uzatmayı amaç edinecek.

— Veya "normal" süre içinde iş yoğunluğunu arttırıp işçiyi daha fazla çalıştırmak isteyecektir ki burada da sonuç işgününün uzatılması ile aynıdır.

İkinci olanağı ayrı bir yazıda incelemek üzere fazla çalışma durumunu ele alalım. Yukarıda verdiğimiz ilk örnekte sömürü oranı =

$$\frac{\text{artı emek süresi (6 saat)}}{\text{gerekli emek süresi (2 saat)}} = \%\ 300\text{'dür.}$$

Günde 3 saatlik fazla çalışma yapıldığında bu saatlerin ücretinin de ayrıca ödendiğini gözönüne alırsak sömürü oranı % 300 olarak kalır. Ancak sömürü mutlak olarak artmıştır. "Normal" çalışma işçinin ücreti 100.— TL. sı, işverenin el koyduğu artık-değerin karşılığı ise 3 katı yani 300.— TL. sıdır. Net kâr = 300.— 100.— = 200.— TL. olur.

Fazla çalışma yapıldığında ise işçi 11 saatte 550.— TL. lık bir değer yaratacak, 11 saatlik ücreti ise 137.5 olacaktır. Artık-değerin karşılığından işgücünün karşılığını çıkarırsak 412,50 - 137,50 = net kâr 275 TL. ya çıkmaktadır. Bu şekilde sömürü mutlak olarak artmıştır.

Ancak işçilerin örgütsüz veya birliğinin istenen düzeyde olmadığı hallerde sömürünün mutlak olarak artışı sömürü oranında nisbi (göreceli) artışı ile beraber gider. Çünkü :

Bir işyerinde iş günü ne kadar uzunsa ücretler o derece düşüktür.

Bir yüzyıl önce en yetkin formülasyonu bulmuş bu ekonomik yasayı kanıtlamak kolaydır. Yukarıdaki örnekte işgücünün karşılığı olarak 100.— TL. sı alan işçinin, sendikal örgütü olmadığı ve işsizliğin de yaygın olduğu bir durumda bu işçiye işveren düşük ücret ödeyecektir. İşçi 72 lira gündelik 9 lira saat ücreti aldığında, eline günlük olarak geçen ücreti arttırmak için 3 saat fazla çalışma yapacak 9 x 11 = 99 lira alabilecektir. Bu durumda sömürü oranı da artacaktır. Çünkü 99 lira diğer işyerlerinde 2 satlik gerekli emeğin karşılığı olmaktadır. O halde sömürü oranı

$$\frac{\text{artık emek süresi (9 saat)}}{\text{gerekli emek süresi (2 saat)}} = 450 \text{ ye}$$

yükselecektir. Yukarıdaki yasayı tekrar "Ücretler düşük olduğu derecede iş günü uzar yani fazla çalışma eğilimi artar" şeklinde ele aldığımızda fazla çalışmaları dolayısı ile sömürüyü bir ölçüde engellemek için ücretlerin yükseltilmesi gereği ortaya çıkar. Teknolojik düzenin ve emeğin üretkenliğinin artmış olması durumunda fazla çalışmalar nisbi (göreceli) artı değeri daha da yüksek oranda arttıracaktır.

FAZLA ÇALIŞMANIN ZAMLI ÖDENMESİ SÖMÜRÜYÜ ENGELLEMEZ

Kanun fazla çalışma zammı için asgari olarak % 50 oranını öngörmüş olup, toplu sözleşmelerle bu oranı % 60, % 75 ve % 100'e çıkarılmaktadır.

Fazla çalışma % 100 olarak da saptansa işçi, işveren tarafından, günlük normal çalışmasından daha fazla sömürülmektedir. Bu durumu bir örnekle açıklayalım.

1 — Günde 48.— TL. saate 600 kuruş alan bir işçiyi gözönüne alalım. İşyerinde fazla çalışma ücreti % 100 zamlı ödenmektedir.

2 — Bu işçinin saatte 4 tane oto kilidi üretmekte olduğunu varsayalım, 8 saatte 32 oto kilidi üretilir.

3 — Her oto kilidi başına düşen işçilik ücretini bulmak için 48 lirayı 32'ye böleriz ve 150 kuruşu buluruz.

4 — Bu işyerinde sömürü oranının % 400 olduğu hesaplanmış olsun : Bu durumda meydana gelen toplam maliyet unsuru 5 paydan ibarettir. 1 payı işçinin diğer 4 payı işverenin olmaktadır.

5 — Bu durumda bu işçinin aldığı ücret 48.— işverenin el koyduğu artı değer bunun 4 misli, olan 192.— TL. dır. Her ikisinin toplamı 240.— TL. eder.

6 — Günde 8 saat çalışan işçiden, işverenin sağladığı net kâr 192 TL. — 48 TL. = 144.— TL.

7 — Üç saat fazla çalışma yapan bir işçiyi ele alalım.

11 saat çalışmakla 4 x 11 = 44 oto kilidi üretir. Kilit başına düşen işçilik gideri 150 kuruştu, 44 x 150 kuruş = 66.— TL. eder.

Devamı Gelecek Sayıda